

Boendepärm

BRF Kryddfabriken

De: Kryddfabriken

Skandinavisk Fastighetsfond

- 1 Förvaltare
- 2 Din lägenhet (ritningar, överlåtelseavtal mm)
- 3 Mäklaren
- 4 Adress, garage, lägenhetsförråd
- 5 KabelTV & Internet
- 6 Blandare och porslin i kök&bad
- 7 Golvvärme
- 8 Utrustning badrum (TM/TT)
- 9 Armaturer
- 10 Trägol
- 11 Elcentraler i lägenheter
- 12 Dörrar
- 13 Målning
- 14 Kakel & klinker
- 15 Kök / vitvaror
- 16 Garderober
- 17 Fönster
- 18 Soppantering
- 19 FTX/Ventilation
- 20 Utemiljö
- 21 Besiktningsprotokoll
- 22 Koder

DIN LÄGENHET HAR NUMMER _____ OCH ADRESSEN ÄR
STORA TRÄDGÅRD SGATAN _____, 211 28 MALMÖ

DITT FÖRRÅDSNUMMER ÄR _____ FÖRRÅDET ÄR
BELÄGET I KÄLLARPLAN I MAGASINSBYGGNADEN

FÖR ER SOM TECKNAT SEPARAT PARKERINGSAVTAL MED
FÖRENINGEN FRAMGÅR VAR ER PLATS FINNS AV
RITNINGEN PÅ GARAGET.

INGÅNG TILL GARAGE FINNS PÅ GÅRDEN BAKOM HUS A.

FÖRKLARINGAR

ALLA MÅTT I MM OM EJ ANNAT ANGES.

- NY BYGGMÅNDEL
- BEFINTLIG VÄGG
- BRANDELLSGRÄNS

- GT = GOLVTYPEN
- V = VÄGGTYPEN

YTTSKIKT GÖLV:

GT15 = GÖLV AV PÅGJUTEN BETONG ENL. K

FÖRESKRIFTER

SÄNTLIGA MÅTT KONTROLLERAS PÅ PLATS

INNAN TILLVERKNING. TILLV. ANSVARAR FÖR

DIMENSIONER OCH HÅLLFASTHET.

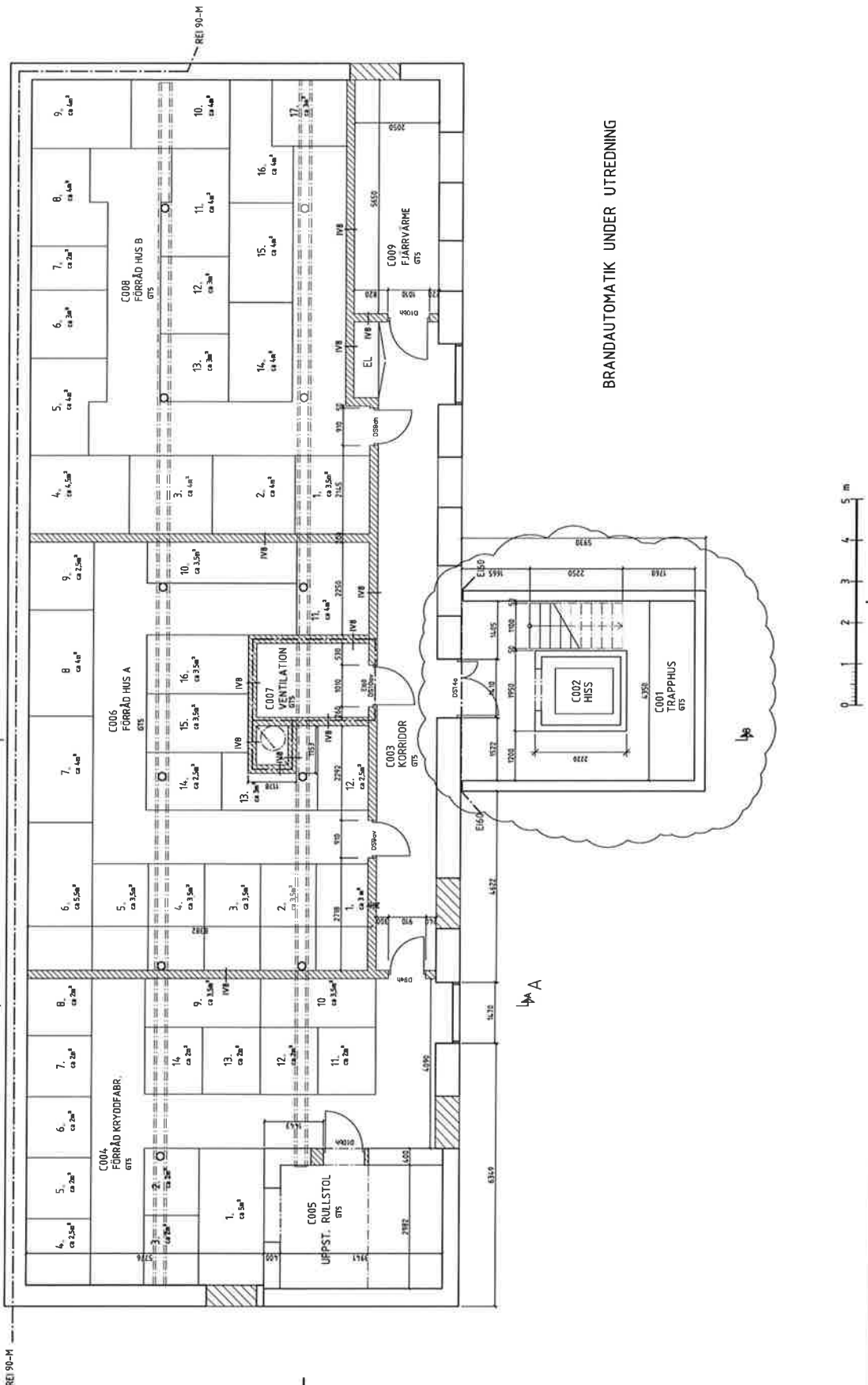
HÄNSYNSNINGAR

STOMUPPBYGGNAD SE K-HANDLINGAR

VÄGGTYPEN SE RITN. A-43.5-101

SEKTIONER SE RITN. A-40.2-111,112

BRANDAUTOMATIK UNDER UTREDNING

B	ENL. PHT. A3	EA	2009-05-10
A	ENL. PHT. A1	EA	2009-04-27
BT	ART. SÄGNA 1/002	SN	SÄGNA

BYGGHANDLING
 Kv SÅGEN 3
 KRYDDFABRIKEN

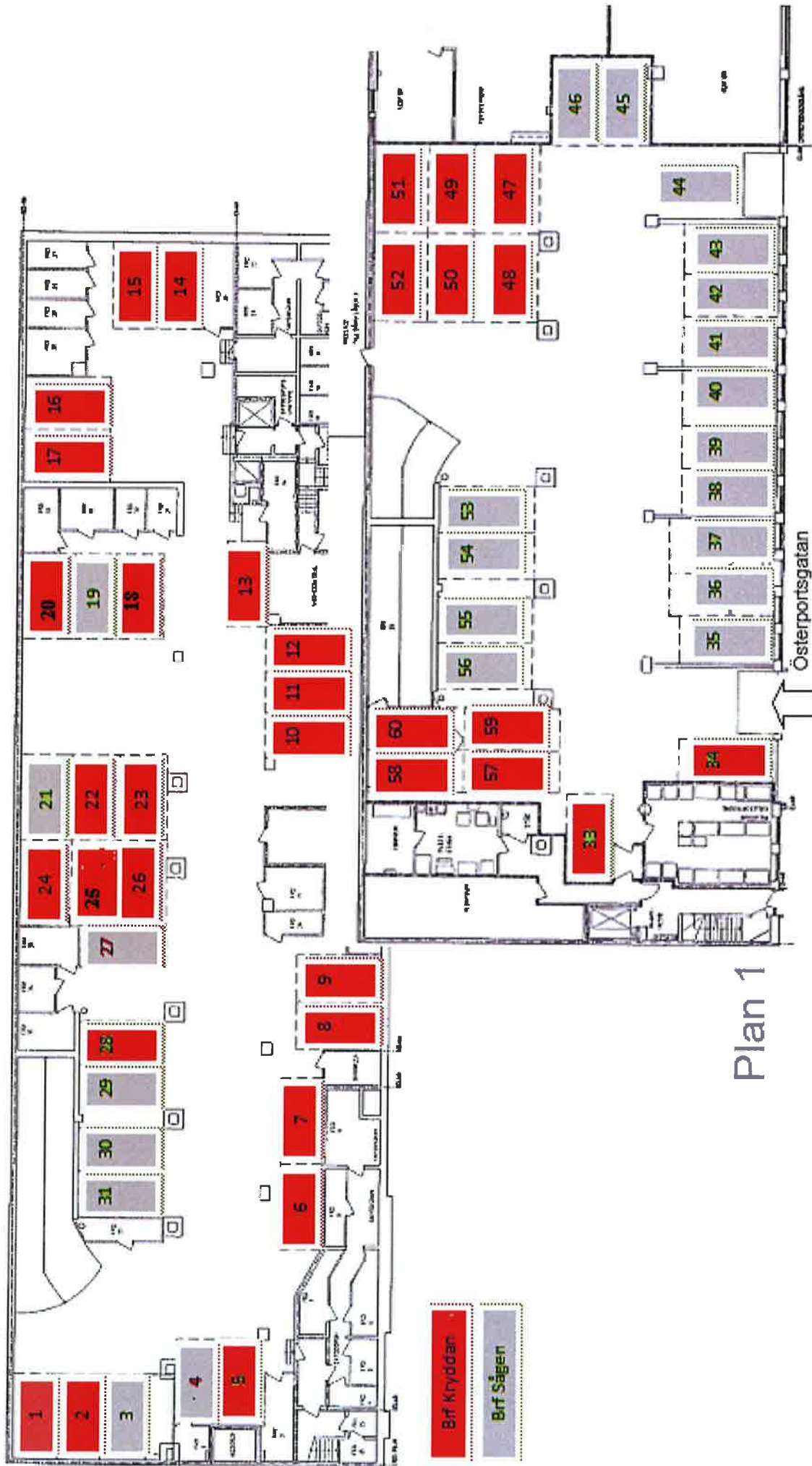
Tengbom
 Högskolan 4 C
 Högskolans väg 1
 S-171 21 Stockholm
 Tel: +46 (0)8 465 31 00
 Fax: +46 (0)8 465 31 01

PROJEKTLEDARE
 JOSE 0001
 ELIN ALPH
 2009-04-21

ANSVARIG
 CHRISTER BLOMQUIST

ÄNDRING AV BYGGNAD
 KÄLLARVÄNING
 A-40.1-101

Källarplan

Plan 1

Leben im Bad
Living bathrooms

Bathroom Furniture

Pflegeanleitung Badmöbel

Care Instructions Bathroom furniture

Notice d'entretien Meubles de salle de bains

Onderhoudsvorschriften Badmeubilair

Istruzioni per la manutenzione Mobili per il bagno

Instrucciones para el cuidado Muebles para el baño

Index

Deutsch.....	4
English.....	6
Français	8
Nederlands	10
Italiano.....	12
Español.....	14

D

Damit die Freude an den Produkten von Duravit lange erhalten bleibt, sollten unbedingt folgende Punkte beachtet werden: Grundsätzlich zur Reinigung von Fronten und Korpus sauberes und trockenes oder leicht angefeuchtetes Tuch verwenden. Niemals mit Druck reinigen. Auf keinen Fall scheuernde Pflegemittel, Fleckenwasser oder Lösungsmittel verwenden.

Badmöbel mit Echtholzfronten

Echtholz ist ein lebendiger Werkstoff. Naturbedingte Schwankungen in Struktur, Maserung, Porigkeit und Farbe zeugen von der Echtheit des Naturstoffes Holz. Fronten mit einem feuchten Fensterleder abreiben. Hartnäckige Verschmutzungen mit heissem Wasser und evtl. Spülmittel entfernen. Wasserrückstände sofort mit weichem Tuch abwischen.

Badmöbel mit hochglanzlackierten Fronten

Bei stärkerer Verschmutzung, die sich nicht mit einem Tuch entfernen läßt, sehr sparsam nichtschleifende Autopolitur verwenden. Nur im Ausnahmefall verwenden, da bei häufiger Anwendung die Lackschicht dünner wird.

Badmöbel mit Glasfronten

Bei starker Verschmutzung unverdünnten Glasreiniger auftragen und mit weichem, fusselfreiem Tuch abwischen.

Badmöbel mit Melamin-Fronten und Melamin-Abdeckplatten

Hartnäckige Verschmutzungen mit heißem Wasser und evtl. etwas Spülmittel entfernen.

Spiegel und Spiegeltüren

Zur Beseitigung von Flecken (Fett, Kosmetika etc.), ein in warmem Wasser ausgewaschenes und gut ausgewrungenes Fensterleder verwenden. Tropfenrückstände an den Rändern unbedingt mit einem weichen trockenen Tuch entfernen.

Kein Glas- oder Fensterreiniger sowie andere Chemikalien verwenden, da diese die Silberschicht des Spiegels beschädigen und braune Flecken verursachen können. Bei unsachgemäßer Behandlung des Spiegels und der Spiegeltüren entfällt jeder Anspruch auf Haftung und Garantie.

Kunststoffartikel z.B. Schütten 4 x 9 etc.

Zur Reinigung bitte keine Putzmittel verwenden, in denen Lösungsmittel wie zum Beispiel Aceton, Benzin oder Benzol enthalten sind. Schmutz oder Rückstände können mit warmem Wasser oder lösungsmittelfreiem Putzmittel und einem weichen Tuch entfernt werden.

GB

To ensure that you get lasting pleasure from your Duravit products, please observe the following points carefully:
always use a clean, dry or slightly damp cloth for cleaning cabinet fronts and bodies. Never apply pressure. Never use abrasive cleaning agents, stain removers or solvents.

Bathroom furniture with real wood fronts

Real wood is a living material. Variations in structure, grain, porosity and colour occur naturally and are characteristic of real wood. Wipe fronts with a damp chamois leather. Remove stubborn dirt with warm water and a drop of washing up liquid. Wipe dry with a soft cloth immediately.

Bathroom furniture with high gloss fronts

For stubborn dirt that cannot be removed with a cloth, use a very small amount of non-abrasive car polish. This is only to be recommended occasionally, as continued use will impair the gloss finish.

Bathroom furniture with glass fronts

For stubborn dirt, use undiluted window cleaner and wipe with a soft, non-lint cloth.

Bathroom furniture with melamine fronts and melamine countertops

Remove stubborn dirt with hot water and a few drops of washing up liquid.

Mirrors and mirror doors

Remove marks (cremes, cosmetics etc.) with a chamois leather that has been rinsed in hot water and wrung out well. Always wipe around the edges with a clean, dry cloth. Do not use glass or window cleaner or other chemicals, as these may damage the silver coating and cause brown marks. We cannot accept liability or provide guarantee cover if these instructions are ignored.

Plastic articles, e.g. compartments 4x9, etc.

To clean please do not use cleaners which contains solvent, e.g. with Acetone, Benzine or Benzol. Use warm water or a cleaner without solvent and a soft cloth to clean.

F

Pour augmenter encore le plaisir de posséder des meubles de salles de bains Duravit, nous vous conseillons de respecter certains conseils d'entretien.

Par principe, il faudra utiliser un chiffon propre et légèrement humide pour le nettoyage des façades et des caissons des meubles. Ne jamais exercer une pression trop forte sur les surfaces et surtout ne jamais utiliser des produits de nettoyage abrasifs, des produits anti-taches ou des solvants.

Meubles de salle bains avec façades en bois

Le bois est un matériau naturel qui comporte des variations dans sa structure, dans son dessin dans sa densité de surface et dans sa couleur. Essuyer les façade en bois avec une peau de chamois humide. Enlever les taches avec de l'eau chaude et un peu de produit de vaisselle. Essuyer soigneusement toute trace d'eau avec un chiffon doux.

Meubles de salle bains avec façades laquées brillant

Pour des taches ne partant pas avec un simple coup de chiffon, utiliser une toute petite quantité de polish non abrasif pour carrosseries. Ne pas répéter cette opération trop souvent, la laque risquerait de s'user.

Meubles de salle bains avec façades en verre

Nettoyer avec un produit pour vitres non dilué et essuyer avec un chiffon doux qui ne peluche pas.

Meubles de salle bains avec façades et plans mélaminés

Nettoyer les taches à l'eau chaude et avec un peu de produit de vaisselle.

Miroirs et armoires de toilette

Enlever les éventuelles taches de graisse ou de cosmétiques avec une peau de chamois préalablement trempée dans de l'eau savonneuse et bien essorée. Passer toujours un chiffon doux sur les bords pour enlever toute trace d'eau. Ne pas utiliser de produits pour vitres ou autres produits chimiques car vous risqueriez d'abîmer la couche d'argent sur le dos du miroir et de provoquer des taches brunes. En cas d'entretien non conforme à ces quelques règles, nous déclinons toute garantie pour les miroirs et armoires de toilette.

Articles en matière plastique, p. ex. petits tiroirs 4x9, etc.

Pour l'entretien ne pas utiliser de produits contenant des solvants tels acétone, benzine ou benzène. Utiliser de l'eau chaude ou un produit sans solvant ainsi qu'un chiffon doux pour nettoyer.

NL

Om te garanderen dat u lang plezier beleeft aan de produkten van Duravit, dient u in ieder geval aandacht te schenken aan de volgende punten:

Gebruik voor het reinigen van fronten en corpus uitsluitend een droge of licht bevochtigde doek. Reinig nooit met druk. Gebruik in geen geval schurende onderhoudsmiddelen, vlekkenwater of oplosmiddelen.

Badmeubilair met echthouten fronten

Echt hout is een levend materiaal. Natuurlijke schommelingen in structuur, nerf, poriestructuur en kleur getuigen van de echtheid van het natuurlijke produkt hout. Wrijf de fronten af met een vochtige zeem. Hardnekkige verontreinigingen met heet water en eventueel een beetje afwasmiddel verwijderen. Waterresten onmiddellijk afwrijven met een zachte doek.

Badmeubilair met hoogglanzend gelakte fronten

Bij sterkere verontreiniging die niet met een doek kan worden gereinigd, zeer zuinig niet-schurende autopolitoer gebruiken. Alleen in geval van uitzondering gebruiken, omdat de laklaag bij frequente toepassing dunner wordt.

Badmeubilair met glazen fronten

Bij sterke verontreiniging onverdunde glasreiniger opbrengen en met zachte, vezelvrije doek afwrijven.

Badmeubilair met melamine-fronten en melamineafdekplaten

Hardnekkige verontreinigingen met heet water en eventueel een beetje afwasmiddel verwijderen.

Spiegels en spiegeldeuren

Om vlekken (vet, cosmetica etc.) te verwijderen een in warm water uitgewassen en goed uitgewrongen zeemdoek gebruiken. ruppelresten aan de randen steeds met een zachte doek verwijderen. Geen glas- of vensterreiniger alsmede andere chemicaliën gebruiken, omdat deze de zilverlaag van de spiegel kunnen beschadigen en bruine vlekken kunnen veroorzaken. Bij niet-oordeelkundige behandeling van de spiegel en van de spiegeldeuren vervalt elke aanspraak op vrijwaring en garantie.

Kunststof artikelen, b. v. schuiven 4x9 etc.

Voor het schoonmaken aub geen schoonmaakmiddelen gebruiken die oplosmiddelen zoals bijvoorbeeld aceton, benzine of benzol bevatten. Vuil of resten kunnen met warm water of een schoonmaakmiddel zonder oplosmiddel en een zachte doek worden verwijderd.

Affinché possiate apprezzare i mobili Duravit per un lungo arco di tempo, si raccomanda l'osservanza scrupolosa dei punti che seguono. Per pulire i frontali e il corpo dei mobili è bene, in linea di massima, utilizzare un panno pulito e asciutto o leggermente inumidito. Non strofinare con forza! Evitare l'utilizzo di abrasivi, smacchiatori o solventi.

Mobili per il bagno con frontali in legno naturale

Il legno naturale è un materiale vivo. Le naturali stumature nella struttura, venatura, porosità e nel colore sono anzi la riprova dell'autenticità di questa sostanza naturale. Strofinare i frontali con un panno di daino inumidito. Lo sporco più ostinato van rimosso con acqua molto calda e, all'occorenza, con un po'di detersivo. Ogni eventuale residuo d'acqua va immediatamente eliminato con un panno morbido.

Mobili per il bagno con frontali lucidati a specchio

In presenza di più consistente sporcizia non più eliminabile con un panno, utilizzare polish per auto non abrasivo in piccolissime quantità. Questo però solo in casi eccezionali dato che con un uso frequente lo strato di vernice tende a diluirsi.

Mobili per il bagno con frontali di vetro

In presenza di forti imbrattamenti applicare un detergente per vetri non diluito e strofinare con un panno morbido e non sfilacciato.

Mobili per il bagno con frontali e top di melamina

Incrostazioni persistenti vanno rimosse con acqua molto calda e, all'occorenza, con un po' di detersivo.

Specchi e sportelli a specchiera

Eliminare le macchie (di grasso, cosmetici ecc.) con uno strofinaccio di pelle immerso in acqua calda e ben strizzato. E' importante rimuovere le gocce residue sui bordi con un panno morbido e asciutto. Evitare l'uso di detersivi per vetri o finestre o altri prodotti chimici che potrebbero danneggiare lo strato d'argento dello specchio e causare macchie di colore marrone. Un trattamento sbagliato della specchiera e delle porte a specchiera comporterà il decadimento d'ogni responsabilità e garanzia.

Articolo in materiale plastico, p. e. il cassetto estraibile 4x9 ecc.

Non usare prodotti solventi quali acetone, benzina o benzolo per pulire il portaoggetti. Rimuovere lo sporco con un panno morbido ed acqua calda o con un prodotto senza solventi.

E

Para que perdure la satisfacción de tener productos Duravit durante mucho tiempo debe tener en cuenta las siguientes Indicaciones:

Utilice para la limpieza de los frontales y del cuerpo un paño limpio y seco o como mucho ligeramente humedecido. Realice la limpieza con una presión suave, sin aplicar mucha fuerza. Sobre todo no utilice productos abrasivos o disolvente.

Muebles para el baño con frontales de madera auténtica

La chapa de madera auténtica es un material natural. Ciertas diferencias de color y estructura de vetas son posibles y dan testimonio de la autenticidad del material natural. Los frontales deben limpiarse con una gamuza ligeramente humedecida. La suciedad o manchas resistentes deben ser eliminadas con agua caliente o un producto de limpieza suave (lavavajillas). Los restos de agua deben ser eliminados inmediatamente con un paño suave.

Muebles para el baño con frontales lacados.

Si hay suciedad resistente que no puede ser eliminada con un paño, utilice un poco de abrillantador para coches que no sea abrasivo. Utilice este tipo de abrillantadores solo en casos aislados ya que la capa de laca se hace más fina en

aplicaciones reiteradas.

Muebles para el baño con frontales en vidrio

En caso de suciedad resistente aplicar un limpia cristales y secarlo con un paño suave que no deja pelusa.

Muebles para el baño con frontales o placas de cubierta en melamina

Limpiar la suciedad resistente con agua caliente y en su caso con un poco de lavavajillas.

Espejos y puertas de muebles con espejo

Para eliminar manchas (grasa, cosmética etc.) utilice una gamuza húmeda bien limpia con agua caliente. Los restos de agua en forma de gotas en los bordes se deben secar con un paño suave y seco. No utilice productos de limpieza para ventanas o vidrios, así como productos químicos ya que puede dañar la capa de plata del espejo y producir manchas marrones. En caso de un tratamiento inadecuado del espejo la garantía es suprimida.

Artículos de plástico

como por ejemplo cajas distribuidoras 4x9 etc.

Por favor no utilice productos de limpieza que contengan soluciones como por ejemplo acetona, gasolina, o benzol. La suciedad se puede quitar con agua caliente o productos de limpieza libres de estas soluciones o con un paño suave.

Duravit AG

Werderstr. 36

78132 Hornberg

Germany

Phone +49 78 33 70 0

Fax +49 78 33 70 289

info@duravit.de

www.duravit.de

Your complimentary
use period has ended.
Thank you for using
PDF Complete.

[Click Here to upgrade to
Unlimited Pages and Expanded Features](#)

Skötsel­anvisning för sanitetspor­slin

Glaserat sanitetspor­slin är ett av de mest lättskötta material som finns, men det finns sånt som är värt att tänka på. Använd aldrig slipande rengöringsmedel. Det skadar glasyren i längden. Missfärgningar tar du lämpligast bort med citron- eller vinsyra som finns att köpa på Apoteket. Gnid med en fuktig trasa och skölj noga. Kalkfläckar tar du bort med vanlig hushållsättika. Värmer du ättikan fungerar den ännu bättre. Rengör du por­slinet ofta får smuts och kalk svårare att bita sig fast.

Färgkoder

Väggar   Scotte 7 och NCS 0502Y

Tak   Scotte 3 och vit

Fabrikat   Beckers

Funktionsbeskrivning Devireg™ 530

Devireg™ 530 är försedd med en strömbrytare för till eller från, när strömbrytaren är intryckt, är anläggningen i drift.

Med vridreglaget ställes önskad temperatur på golvet. Vid inställning av önskad golvtemperatur skall endast små justeringar göras, ge golvet lite tid på sig (ca 1 dygn) att anta rätt temperatur. Eftersom det är ett trögt värmesystem så är det annars svårt att hitta en bra temperatur.

Lysdioden indikerar följande.

Släckt = Golvvärmesystemet avstängt, ingen ström ut på värmeslingan.

Grön = önskad temperatur är uppnådd golvvärmesystemet avvaktar, ingen ström ut på värmeslingan.

Röd = golvvärmesystemet värmer, ström ut på värmeslingan.

Blinkande Grön = Fel på golvgivare, tillkalla elinstallatör för felsökning.

Vid fel på termostat eller värmekabelanläggning skall i första hand den elinstallatör som utfört arbetet kontaktas.

DEVI AB
Box 2,
162 11 Vällingby

Tel: 08 – 445 51 00
Fax: 08 – 445 51 19
www.devi.se

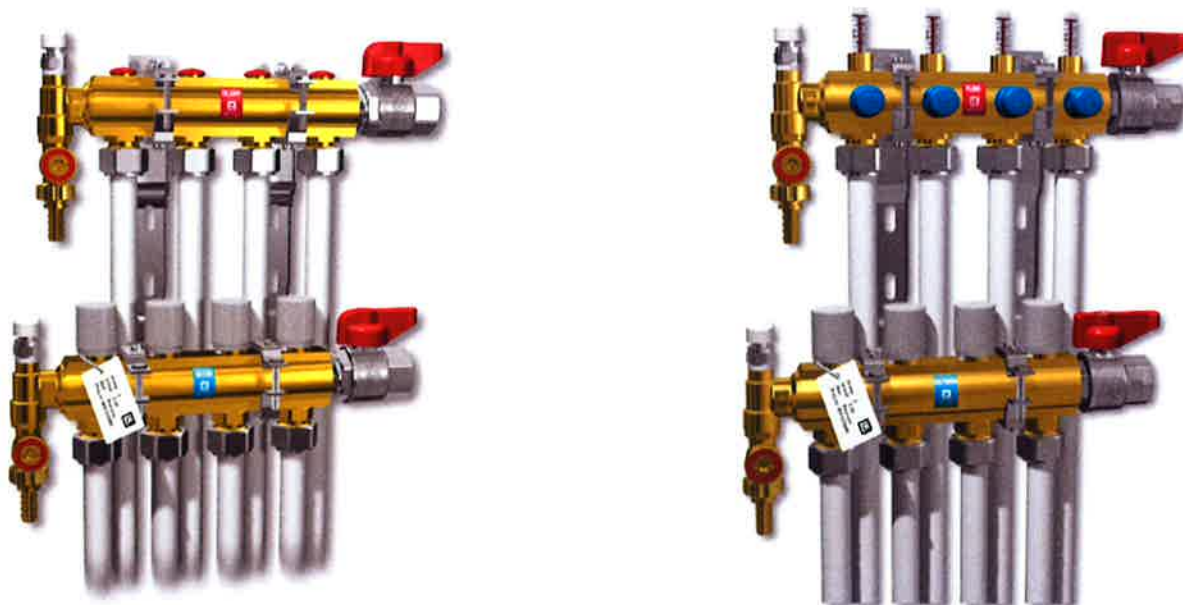

Drift- och underhållsinstruktion

UTFÖRANDE OCH FUNKTION

Ett LK Golvvärmesystem är uppbyggt enligt följande: Från pannan/värmekällan leds värmevatten ut till en eller flera "värmekretsfordelare" där vattenflödet sedan fördelas vidare ut i respektive golvkrets. Golvkretsarna värmer upp golvet som i sin tur värmer upp rummet.

En värmekretsfordelare har två fördelningsrör. Det övre fördelningsröret, märkt "Flow" (tillopp), är försett med injusteringsventiler, avsedda för injusterering av respektive golvvärmekrets vattenflöde. Det nedre röret, märkt "Return" är försett med handrattar. Normalt ersätts handrattarna med LK Ställdon.

LK Värmekretsfordelare VKF / VKF-i.

Injusteringsventiler för respektive krets är försedda med skyddshuvar för att förhindra att smuts, damm etc. fastnar i ventilspindlarna.

Vid idrifttagande av anläggningen ska ventilerna injusteras av VVS-installatören efter förberäknade värden. Värdena behöver i regel inte ändras men en viss efterjustering kan förekomma. På det nedre fördelningsröret kommer returflödet från de olika golvkretsarna.

LK Avluftare.

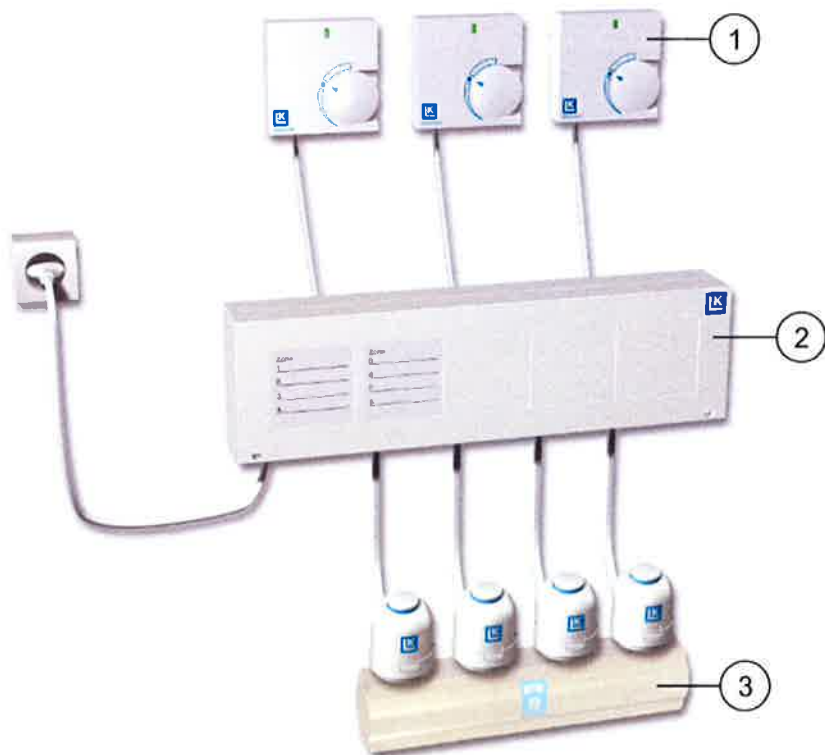
Värmekretsfordelaren är som standard försedd med manuella avluftningsventiler. Som tillval finns automatiska luftklockor, dessa underlättar avluftningen i samband med uppstart av värmesystemet. Luftklockans luftskruv ska stängas efter ca 1 månad från idriftsättning av värmesystemet.

RUMSREGLERING

LK Golvvärme kan förses med individuell rumsreglering. På värmekretsfordelaren sitter ställdon monterade som reglerar flödet i golvkretsarna. Ställdonen styrs av rumstermostater placerade i respektive rum. Rumstermostaterna är till för att begränsa överskottsvärme t.ex. personlast, belysning, solinstrålning m.m.

Det finns två typer av rumsreglering till LK Golvvärme, trådförbunden alternativt trådlös, med funktion enligt nedan.

Trådförbunden rumsreglering

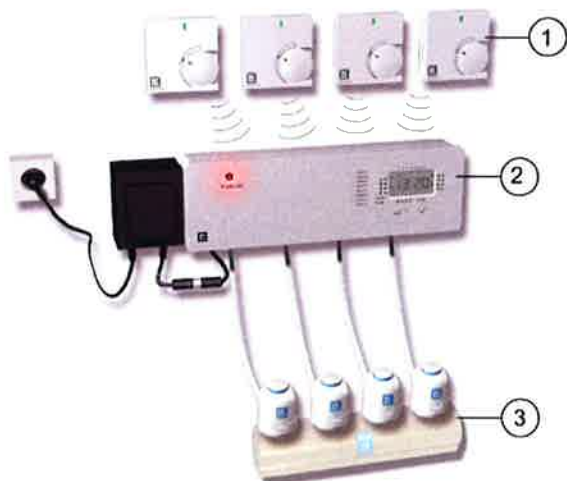

1. LK Rumstermostat NO
2. LK Kopplingsbox NO
3. LK Ställdon NO

Rumstermostater och ställdon kopplas samman elektriskt via LK Kopplingsbox NO.

- Tänd diod på LK Rumstermostat indikerar att den "kallar" på värme och ställdonet öppnar ventilen på värmekretsfordelaren.
- Släckt diod indikerar att motorn stänger och cirkulationen avstannar i golvvärmekretsen.
- Är anläggningen uppkopplad via LK Kopplingsbox NO, indikerar boxens interna dioder när ställdonet öppnar respektive stänger (tänd diod = ställdonet öppnar).
- Ställdonets "hatt" indikerar om ventilen är öppen eller stängd. Är hatten i sitt övre läge (den blå markeringen på hatten är synlig) är ventilen öppen, vilket ska vara läget för ställdonet när rumstermostaten kallar på värme. Gångtiden för motorn är ca 5 min.
- Rumstermostater och ställdon är strömlöst öppna (NO) 24 V AC.
- För att driva rumsregleringen har kopplingsboxen en integrerad transformator 230/24 V AC, 40 VA. Transformatorn är försedd med färsäkring på primärsidan. Före ett eventuellt säkringsbyte ska spänningen till kopplingsboxen brytas.

Trådlös rumsreglering

1. LK Rumstermostat Cq-n
2. LK Mottagarenhet Cq 8
3. LK Ställdon NO

Rumstermostaterna skickar via radiosignal till mottagarenheten signaler som omvandlas till styrsignaler för påverkan av respektive ställdon. Mottagarenheten finns i två olika kanalstorlekar; 1 eller 8 beroende av hur många rumstermostater som ska programmeras.

Mottagarenhet Cq 8

- Tänd diod i mottagarenheten för Cq 8 indikerar att den "kallar" på värme och ställdonet öppnar ventilen på värmekretsfordelaren.
- Släckt diod indikerar att motorn stänger och cirkulationen avstannar i golvvärmekretsen.
- Ställdonets "hatt" indikerar om ventilen är öppen eller stängd. Är hatten i sitt övre läge (den blå markeringen på hatten är synlig) är ventilen öppen, vilket ska vara läget för ställdonet när rumstermostaten kallar på värme. Gångtiden för motorn är ca 5 min.
- Ställdonen är strömlöst öppna, (NO) 24 V AC.

Mottagarenhet Cq 1

- Släckt diod i mottagarenheten för Cq 1 indikerar att den "kallar" på värme och ställdonet öppnar ventilen på värmekretsfordelaren.
- Tänd diod indikerar att motorn stänger och cirkulationen avstannar i golvvärmekretsen.
- Ställdonets "hatt" indikerar om ventilen är öppen eller stängd. Är hatten i sitt övre läge (den blå markeringen på hatten är synlig) är ventilen öppen, vilket ska vara läget för ställdonet när rumstermostaten kallar på värme. Gångtiden för motorn är ca 5 min.
- Ställdonen är strömlöst öppna, (NO) 24 V AC.

Larm/störning

- Blinkande diod med/utan ljudsignal i Cq 1 och Cq 8 betyder larm/ störning. För mer info se aktuell monteringsanvisning för LK Trådlös Rumsreglering Cq (NO).
- Blinkande diod i rumstermostaten indikerar att det är dags för batteribyte. Rumstermostaten är utrustad med 2 st standard batterier, alkaliska 1,5 V (LR03).

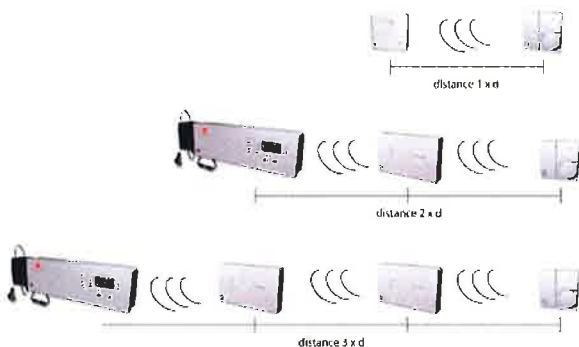
För att driva mottagarenhet Cq 8 är mottagaren inkopplad via transformator till 230 V .

För att driva mottagarenhet Cq 1 är mottagaren inkopplad till 230 V. Styrutgången drivs via separat transformator 230 V/ 24 V.

LK Repeater Cq HW

LK Repeater Cq HW i ett utförande för fast installation på vägg och används för att öka sändningsavståndet mellan LK Rumstermostat Cq och LK Mottagarenhet Cq. Repeatern används även vid behov av förbättrad transmissionskvalité, t.ex. vid inverkan av yttre störkällor. Repeatern är gjord för fast installation mot apparatdosa eller direkt på väg med tillhörande distansram. Ingen programmering behövs utan repeatern fungerar direkt vid installation. Placering av repeatern görs på ett "ordentligt" avstånd från rumstermostaten. För mer info. se separat instruktion LK Repeater Cq HW.

FRAMLEDNINGSTEMPERATUR

En utomhuskompenserad framledningstemperatur är en förutsättning för ett jämnt och bra inomhusklimat. Kurvlutningen på reglerutrustningen ska anpassas till respektive golvvärmeanläggnings beräknade framledningstemperatur. För inställning av kurvlutning på värmekällans reglerutrustning, följ respektive fabrikants anvisningar.

SHUNTGRUPP

LK Shunt.

LK Fördelarshunt VS.

Golvvärme är ett lågtemperatursystem som i regel har ca 15 °C lägre framledningstemperatur än radiatorer. Vid delat system t.ex. golvvärme i kombination med radiatorer krävs en shuntgrupp för att åstadkomma två olika framledningstemperaturer. Shuntgruppens uppgift är att försörja golvvärmesystemet, och matas från en högre systemtemperatur t.ex. ett radiatorsystem.

Shuntgruppen kan ställas in manuellt i ett fast utblandningsförhållande vilket innebär att golvvärmesystemet konstant ligger på beräknad lägre framledningstemperatur än radiatorsystemet. Observera att framledningstemperaturen ändå är utomhuskompenserad eftersom reglerutrustningen på värmekällan reglerar temperaturen till radiatorerna och därmed indirekt golvvärmesystemet.

Shuntgruppen kan kompletteras med automatisk reglerutrustning. Detta görs då shuntgruppen ansluts till ett system som inte är förshuntat d.v.s. håller konstant temperatur.

DRIFT

Ett korrekt monterat och injusterat LK Golvvärmesystem kan i stort sett betecknas som underhållsfritt.

Följande kontrollåtgärder måste dock utföras:

- Upprätta en driftsjournal och gör noteringar om inspektionsdag, iakttagelser och eventuell åtgärd.
- Inspektera värmekretsfordelaren regelbundet och kontrollera att inga läckage förekommer. Även ett droppläckage måste åtgärdas omgående.
- Drifttryck och framledningstemperatur ska kontrolleras under drift.

- Ingrepp i bjälklag får endast ske i samråd med projektets bygglédare eller kvalitetsansvarig.
- Golvvärmeanläggningens avstängningsventiler bör motioneras 1-2 ggr/år.

Som komplement till denna drift- och underhållsinstruktion finns respektive produkts monteringsanvisning bipackad produkten. Där beskrivs närmare vilka inkopplingar, inställningar, programmeringar etc. som är nödvändiga för aktuell produkt.

Saknas någon anvisning kan de beställas eller laddas ner från LKs hemsida, www.lagerstedt-krantz.se.

MATERIALÅTERVINNING

Avfall vid rivnings- och demonteringsarbete kan omhändertas i den normala byggavfallshanteringen.

För utförligare information hänvisas till respektive produkts miljövarudeklaration, som kan rekvireras från LK Systems AB eller laddas ner från LKs hemsida, www.lksystems.se.

Inga detaljer i systemet är klassade som farligt avfall. LK återtar inte emballagematerial.

SIEMENS

WM 14A162DN Frontmatad tvättmaskin

WM 14A162DN

vit

Produktgenskaper

- Energiklass A -10%: lägre energiförbrukning i förhållande till gränsvärdet för Energiklass A
- Kapacitet: 1-5 kg
- Centrifugeringsvarvtal: 1400 varv/min
- Ett vred för val av samtliga tvättprogram, temperaturer och specialprogram
- Specialprogram: Fläckar, Förtvätt, Ylle-/Handtvätt och Fintvätt
- Knappar: Snabbtvätt, Sköljstopp, Start
- 30 cm stor lucköppning, dörr med 140° öppningsvinkel
- Programförloppet visas med lysdioder
- Skumavkänning
- Obalanskontroll
- Mängdautomatik
- aquaTronic
- Flerfaldigt vattenskydd

Extra tillbehör

- WZ 10130 2,5 meter lång tilloppsslang för tvättmaskiner
WZ 20450 Förhöjningssockel med utdragslåda

EAN-kod

4242003441206

Basfakta

Mått i mm (H x B x D): 850 x 600 x 590
Anslutningseffekt, W: 2300
Genomsnittlig tvättid, 60°C bomull och fylld maskin (min):
175
Energiförbrukning, kWh: 0.85
Vattenförbrukning, l: 41

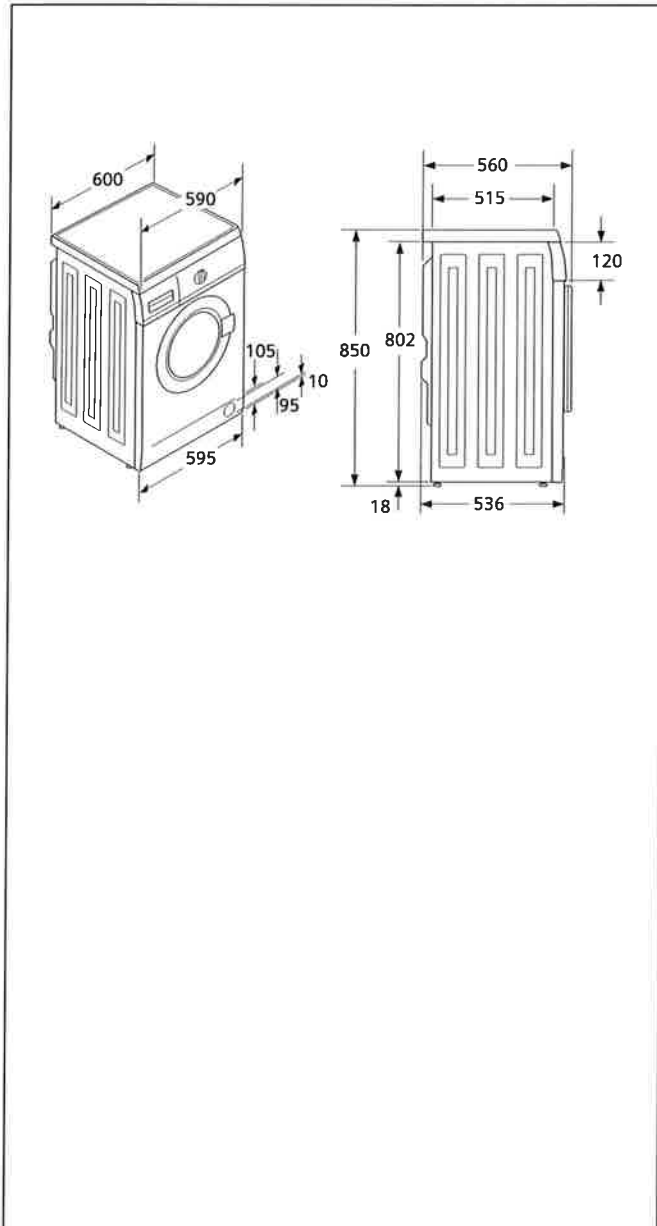
Skapad: 2009-11-04

SIEMENS

WM 14A162DN Frontmatad tvättmaskin

WT 46E372DN Luftkondenstumlare

WT 46E372DN vit

Produktegenskaper

- Kapacitet: 1 - 8 kg
- Förbrukning vid 8 kg skåpstorr bomullstvätt: 1400 v/min - 3.74 kWh - 131 minuter; 1000 v/min - 4.49 kWh - 148 minuter
- DUO-Tronic, elektronisk fuktavkänning
- softDry-system: Extra stor rostfri trumma med valkar i soft-design
- Ett vred för alla program
- Display för resttidsvisning och förinställning av sluttid upp till 24 h
- Belysning i trumman
- Specialprogram: Ylle finish, Outdoor, Underkläder, Varmt 20, Supersnabb 40
- Touch Control-knappar: Start/Stop, Skon, Signal, Skrynkskydd, Starttid
- Lysdioder visar hur torr tvätten är samt när maskinen behöver rengöras.
- Ljudsignal vid programslut, avstängningsbar
- Skrynkskydd, upp till 120 minuter vid programslut
- Easy-Clean kondensorfilter
- Glaslucka
- Luckhängning: höger
- Dörrhake i metall
- Slang för avledning av kondensvatten medföljer

Extra tillbehör

- WZ 20300 Monteringssats för tvätt och tork
- WZ 20310 Monteringssats för tvätt och tork
- WZ 20460 Förhöjningssockel med låda

EAN-kod

4242003477168

Basfakta

Mått i mm (H x B x D): 842 x 598 x 625

Anslutningseffekt, W: 2800

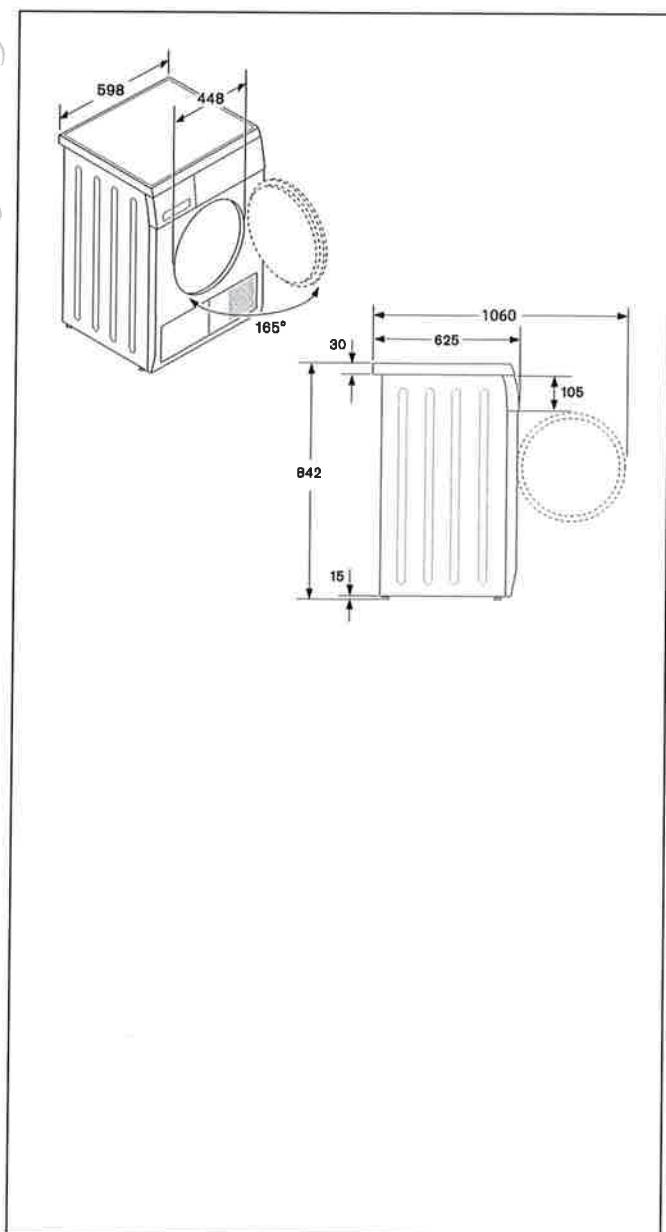
Förbrukning: skåpstorr bomullstvätt 1000 v/min: 4.5

Skapad: 2009-11-07

SIEMENS

WT 46E372DN

Luftkondenstumlare

Drift och skötselinstruktion

BLÜCHER WaterLine duschränna

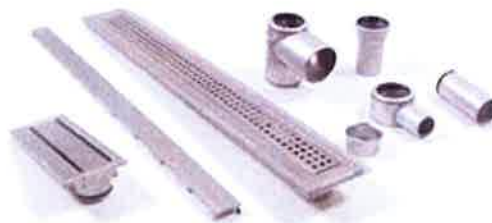

Omfattar:

Duschränna: För klinkergolv med rollat tätskikt:
WaterLine 374 och 375

För klinkergolv med rollat eller folie tätskikt:
WaterLine 394 och 395

För klinkergolv utan tätskikt:
WaterLine 174 och 175

Vattenlås: 510.000.075 och 510.002.075

Galler, design: Vienna, Copenhagen, Detroit, Athens,
New York, Oslo och Tokyo

Till Fastighetsägaren

Fastigheten har utrustats med duschränna av fabrikat BLÜCHER WaterLine i rostfritt stål SS 2333 (EN 1.4301). Golvbrunnen är typgodkänd av Boverket enligt SITAC nr 0096/05 och uppfyller kraven i EN 1253 med bl.a. avseende på flödes- och självrensningskapacitet såväl som säker anslutning till plastmatta eller tätskikt.

Innan driftsättning

- Kontrollera att duschrännan är rengjord från smuts, betong, spackel etc.
- Kontrollera att vattenlåset är monterat
- Kontrollera att tätskiktet (i förekommande fall) är ordentligt utförd.
- Kontrollera att gallret är på plats och design enligt önskemål.

Normal skötsel

BLÜCHER WaterLine duschrännor har ett lätt urtagbart vattenlås med hög självrensningskapacitet. Vid kraftigt förorenat avloppsvatten som t.ex. tvål- och hårrester, grus och klädesludd kan duschrännan behövas rengöras med ett visst intervall.

Rengöring:

- Lossa gallret och lyft upp vattenlåset.
- Rengör vattenlås, galler och golvbrunn med rengöringsmedel efter behov.
- Montera vattenlåset genom att trycka ned det mot golvbrunnens stoppring under lätt vridning. Se till att tätningringen är smord med tvål, såpa eller silikon för att underlätta montering. Det är viktigt att tätningringen sitter ordentligt på plats för att täta mot obehaglig avloppslukt.
- Montera dit gallret.

Tekniska data

Se separat produktblad/katalog

BLÜCHER Sweden AB

Box 965 . Polhemsgatan 1 . 391 29 Kalmar . Tel 0480 44 47 00 . Fax 0480 44 47 09

www.blucher.se . mail@blucher.se

Stockholm

Ekbacksvägen 28 . 168 69 Bromma
Tel 070 564 21 30 . Fax 08 19 02 47

Göteborg

Västgötagatan 4 . 504 38 Borås
Tel 070 215 40 54 . Fax 033 10 74 15

Malmö

Borrgatan 5 . 211 24 Malmö

Tel 070 209 80 87 . Fax 040 93 84 41

Sophantering

Miljörum

Det finns 2 st miljörum, ett i punkthus A och ett i punkthus B.

○ Ingång sker från gården med hjälp av lägenhetsnycklarna.

Drift och skötselinstruktion

BLÜCHER WaterLine duschränna

Omfattar:

Duschränna: För klinkergolv med rollat tätskikt:
WaterLine 374 och 375

För klinkergolv med rollat eller folie tätskikt:
WaterLine 394 och 395

För klinkergolv utan tätskikt:
WaterLine 174 och 175

Vattenlås: 510.000.075 och 510.002.075

Galler, design: Vienna, Copenhagen, Detroit, Athens,
New York, Oslo och Tokyo

Till Fastighetsägaren

Fastigheten har utrustats med duschränna av fabrikat BLÜCHER WaterLine i rostfritt stål SS 2333 (EN 1.4301). Golvbrunnen är typgodkänd av Boverket enligt SITAC nr 0096/05 och uppfyller kraven i EN 1253 med bl.a. avseende på flödes- och självrensningskapacitet såväl som säker anslutning till plastmatta eller tätskikt.

Innan driftsättning

- Kontrollera att duschrännan är rengjord från smuts, betong, spackel etc.
- Kontrollera att vattenlåset är monterat
- Kontrollera att tätskiktet (i förekommande fall) är ordentligt utförd.
- Kontrollera att galleret är på plats och design enligt önskemål.

Normal skötsel

BLÜCHER WaterLine duschrännor har ett lätt urtagbart vattenlås med hög självrensningskapacitet. Vid kraftigt förorenat avloppsvatten som t.ex. tvål- och hårrester, grus och klädesludd kan dschrännan behövas rengöras med ett visst intervall. Rengöring:

- Lossa galleret och lyft upp vattenlåset.
- Rengör vattenlås, galler och golvbrunn med rengöringsmedel efter behov.
- Montera vattenlåset genom att trycka ned det mot golvbrunnens stoppring under lätt vridning. Se till att tätningsringen är smord med tvål, såpa eller silikon för att underlätta montering. Det är viktigt att tätningsringen sitter ordentligt på plats för att täta mot obehaglig avloppslukt.
- Montera dit galleret.

Tekniska data

Se separat produktblad/katalog

BLÜCHER Sweden AB

Box 965 . Polhemsgatan 1 . 391 29 Kalmar . Tel 0480 44 47 00 . Fax 0480 44 47 09

www.blucher.se . mail@blucher.se

Stockholm

Ekbacksvägen 28 . 168 69 Bromma
Tel 070 564 21 30 . Fax 08 19 02 47

Göteborg

Västgötagatan 4 . 504 38 Borås
Tel 070 215 40 54 . Fax 033 10 74 15

Malmö

Borrgatan 5 . 211 24 Malmö

Tel 070 209 80 87 . Fax 040 93 84 41

 PDF Complete

Your complimentary use period has ended. Thank you for using PDF Complete.

[Click Here to upgrade to Unlimited Pages and Expanded Features](#)

Skötsel­anvisning för sanitetspor­slin

Glaserat sanitetspor­slin är ett av de mest lätt­skötta material som finns, men det finns sånt som är värt att tänka på. Använd aldrig slipande rengöringsmedel. Det skadar glasyren i längden. Missfärgningar tar du lämpligast bort med citron- eller vinsyra som finns att köpa på Apoteket. Gnid med en fuktig trasa och skölj noga. Kalkfläckar tar du bort med vanlig hushållsättika. Värmer du ättikan fungerar den ännu bättre. Rengör du por­slinet ofta får smuts och kalk svårare att bita sig fast.

Dammsug, sopa eller tormoppa golvet regelbundet

Löst grus eller annan hård smuts som får ligga kvar på golvet kommer att skada träet och slita sönder Hårdvaxolja-behandlingen. I hall/entré bör en bra entrématta läggas ut för att samla upp så mycket av den hårda och våta smutsen som möjligt.

Regelbunden rengöring – vid behov

Våttorkning - OSMO 8016 Wash and Care, doseras 1 kapsyl/liter ljummet vatten. Använd sparsamt med vatten och väl urvriden trasa, ytan ska vara torr efter 1-2 minuter.

Uppfräschning - OSMO 3029 Liquid Wax Cleaner används för att på ett enkelt sätt fräscha upp golvet. Burken skakas och medlet appliceras på en mopp/luddfri trasa. Stryk ut mycket tunt på det rena golvet.

Borttagning av besvärliga fläckar - OSMO 3029 Liquid Wax Cleaner används för att enkelt avlägsna besvärlig fläckar tex. skoränder. Burken skakas och medlet läggs på en duk alt. vit skurnylon. Golvet gnuggas och den upplösta smutsen torkas bort. För enklare rengöring och underhåll finns OSMO 3029 Liquid Wax Cleaner även som spray.

Periodiskt underhåll – minst en gång per år eller vid kraftig nedsmutsning

För att ditt golv skall hålla i många år och inte bara vara en fröjd för ögat utan också lätt att sköta, bör du minst en gång om året tillföra OSMO 3029 Liquid Wax Cleaner. Rengör först ditt golv med OSMO 8016 enligt ovan och när ytan torkat, efter ca 30 min, gör följande:

- 1 Skaka om burken ordentligt och klicka alt. spruta ut OSMO 3029 Liquid Wax Cleaner på en mindre yta och stryk ut produkten på golvet med en mopp eller trasa i ett tunt lager (1 liter till 70-100kvm). Bearbeta in produkten i ytan för hand med vit skurnylon monterad på en Doodlebugshållare. Eftertorka/jämna ut eventuellt överskott med luddfri trasa till en jämn yta. Låt ytan torka i minst 1 timme före användning.
- 2 Önskas högre glans rekommenderas polering efter 1 timme. Polering till önskad glans sker för hand eller med maskin och vit skurnylon. Observera att ytan till en början kan upplevas som hal/glatt.
- 3 Låt golvet torka i 1 timme.

Skador/repor - OSMO Hårdvaxolja 3032 Sidenmatt/3062 Matt

Skador på ditt golv som inte går bort genom att följa ovanstående kan slipas bort med finare sandpapper korn 150. Återbehandla därefter skadan med OSMO Hårdvaxolja av den typ som användes vid grundbehandlingen (läggs på endast en gång i ett tunt lager). När ytan är torr, gör ett periodiskt underhåll över hela ytan.

Aterförsäljare:

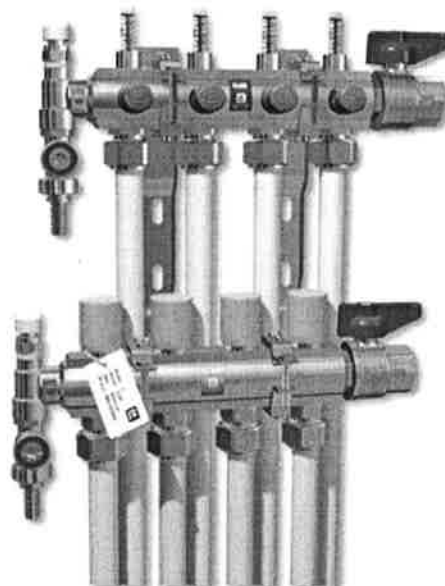
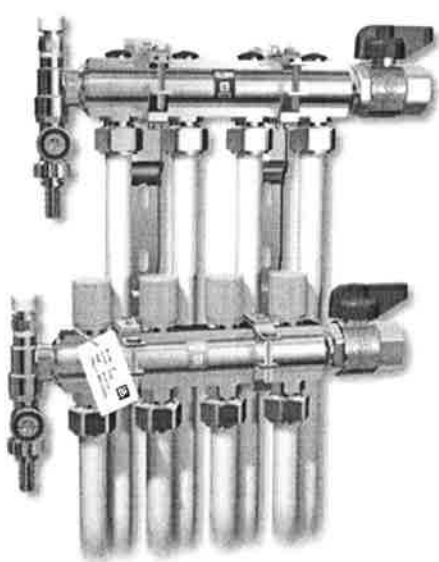

Drift- och underhållsinstruktion

UTFÖRANDE OCH FUNKTION

Ett LK Golvvärmesystem är uppbyggt enligt följande: Från pannan/värmekällan leds värmevatten ut till en eller flera "värmekretsfördelare" där vattenflödet sedan fördelas vidare ut i respektive golvkrets. Golvkretsarna värmer upp golvet som i sin tur värmer upp rummet.

En värmekretsfördelare har två fördelningsrör. Det övre fördelningsröret, märkt "Flow" (tillopp), är försett med injusteringsventiler, avsedda för injustering av respektive golvvärmekrets vattenflöde. Det nedre röret, märkt "Return" är försett med handrattar. Normalt ersätts handrattarna med LK Ställdon.

LK Värmekretsfordelare VKF / VKF-i.

Injusteringsventiler för respektive krets är försedda med skyddshuvar för att förhindra att smuts, damm etc. fastnar i ventilspindlarna.

Vid idrifttagande av anläggningen ska ventilerna injusteras av VVS-installatören efter förberäknade värden. Värdena behöver i regel inte ändras men en viss efterjustering kan förekomma. På det nedre fördelningsröret kommer returflödet från de olika golvkretsarna.

LK Avluftare.

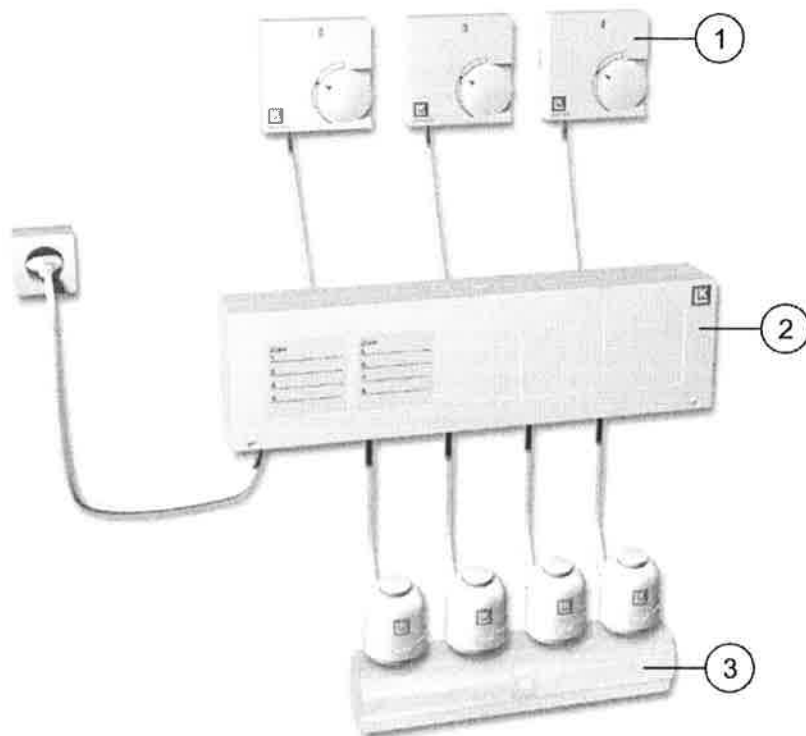
Värmekretsfordelaren är som standard försedd med manuella avluftningsventiler. Som tillval finns automatiska luftklockor, dessa underlättar avluftningen i samband med uppstart av värmesystemet. Luftklockans luftskruv ska stängas efter ca 1 månad från idriftsättning av värmesystemet.

RUMSREGLERING

LK Golvvärme kan förses med individuell rumsreglering. På värmekretsfordelaren sitter ställdon monterade som reglerar flödet i golvkretsarna. Ställdonen styrs av rumstermostater placerade i respektive rum. Rumstermostaterna är till för att begränsa överskottsvärme t.ex. personlast, belysning, solinstrålning m.m.

Det finns två typer av rumsreglering till LK Golvvärme, trådförbunden alternativt trådlös, med funktion enligt nedan.

Trådförbunden rumsreglering

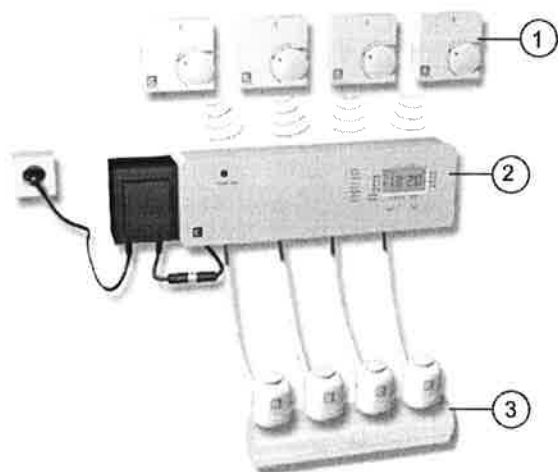

1. LK Rumstermostat NO
2. LK Kopplingsbox NO
3. LK Ställdon NO

Rumstermostater och ställdon kopplas samman elektriskt via LK Kopplingsbox NO.

- Tänd diod på LK Rumstermostat indikerar att den "kallar" på värme och ställdonet öppnar ventilen på värmekretsfordelaren.
- Släckt diod indikerar att motorn stänger och cirkulationen avstannar i golvvärmekretsen.
- Är anläggningen uppkopplad via LK Kopplingsbox NO, indikerar boxens interna dioder när ställdonet öppnar respektive stänger (tänd diod = ställdonet öppnar).
- Ställdonets "hatt" indikerar om ventilen är öppen eller stängd. Är hatten i sitt övre läge (den blå markeringen på hatten är synlig) är ventilen öppen, vilket ska vara läget för ställdonet när rumstermostaten kallar på värme. Gångtiden för motorn är ca 5 min.
- Rumstermostater och ställdon är strömlöst öppna (NO) 24 V AC.
- För att driva rumsregleringen har kopplingsboxen en integrerad transformator 230/24 V AC, 40 VA. Transformatorn är försedd med färsäkring på primärsidan. Före ett eventuellt säkringsbyte ska spänningen till kopplingsboxen brytas.

Trådlös rumsreglering

1. LK Rumstermostat Cq-n
2. LK Mottagarenhet Cq 8
3. LK Ställdon NO

Rumstermostaterna skickar via radiosignal till mottagarenheten signaler som omvandlas till styrsignaler för påverkan av respektive ställdon. Mottagarenheten finns i två olika kanalstorlekar; 1 eller 8 beroende av hur många rumstermostater som ska programmeras.

Mottagarenhet Cq 8

- Tänd diod i mottagarenheten för Cq 8 indikerar att den "kallar" på värme och ställdonet öppnar ventilen på värmekretsfordelaren.
- Släckt diod indikerar att motorn stänger och cirkulationen avstannar i golvvärmekretsen.
- Ställdonets "hatt" indikerar om ventilen är öppen eller stängd. Är hatten i sitt övre läge (den blå markeringen på hatten är synlig) är ventilen öppen, vilket ska vara läget för ställdonet när rumstermostaten kallar på värme. Gångtiden för motorn är ca 5 min.
- Ställdonen är strömlöst öppna, (NO) 24 V AC.

Mottagarenhet Cq 1

- Släckt diod i mottagarenheten för Cq 1 indikerar att den "kallar" på värme och ställdonet öppnar ventilen på värmekretsfordelaren.
- Tänd diod indikerar att motorn stänger och cirkulationen avstannar i golvvärmekretsen.
- Ställdonets "hatt" indikerar om ventilen är öppen eller stängd. Är hatten i sitt övre läge (den blå markeringen på hatten är synlig) är ventilen öppen, vilket ska vara läget för ställdonet när rumstermostaten kallar på värme. Gångtiden för motorn är ca 5 min.
- Ställdonen är strömlöst öppna, (NO) 24 V AC.

Larm/störning

- Blinkande diod med/utan ljudsignal i Cq 1 och Cq 8 betyder larm/ störning. För mer info se aktuell monteringsanvisning för LK Trådlös Rumsreglering Cq (NO).
- Blinkande diod i rumstermostaten indikerar att det är dags för batteribyte. Rumstermostaten är utrustad med 2 st standard batterier, alkaliska 1,5 V (LR03).

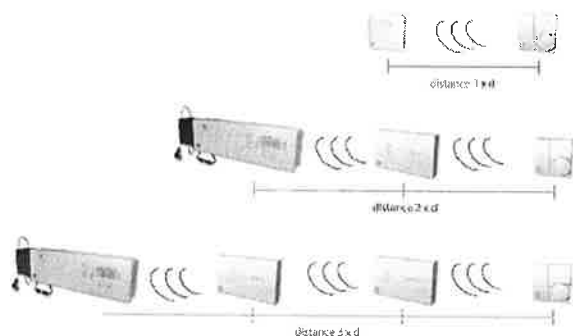
För att driva mottagarenhet Cq 8 är mottagaren inkopplad via transformator till 230 V .

För att driva mottagarenhet Cq 1 är mottagaren inkopplad till 230 V. Styrutgången drivs via separat transformator 230 V/ 24 V.

LK Repeater Cq HW

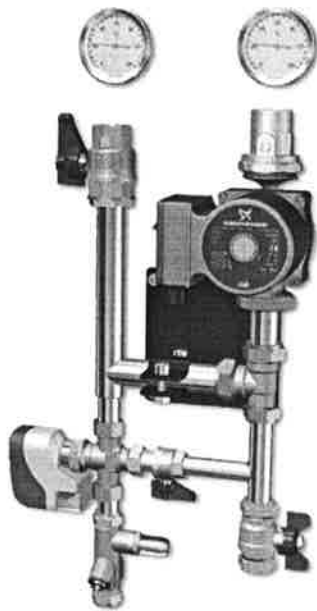
LK Repeater Cq HW i ett utförande för fast installation på vägg och används för att öka sändningsavståndet mellan LK Rumstermostat Cq och LK Mottagarenhet Cq. Repeatern används även vid behov av förbättrad transmissionskvalité, t.ex. vid inverkan av yttre störkällor. Repeatern är gjord för fast installation mot apparatdosa eller direkt på väg med tillhörande distansram. Ingen programmering behövs utan repeatern fungerar direkt vid installation. Placering av repeatern görs på ett "ordentligt" avstånd från rumstermostaten. För mer info. se separat instruktion LK Repeater Cq HW.

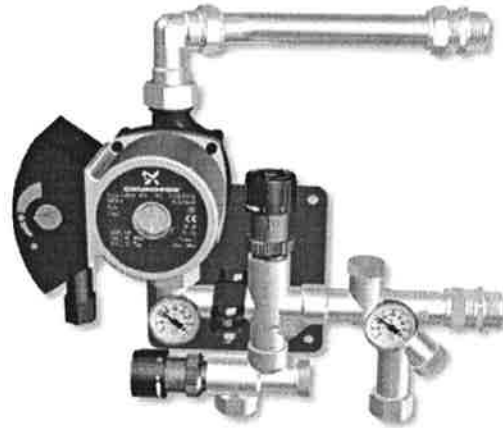
FRAMLEDNINGSTEMPERATUR

En utomhuskompenserad framledningstemperatur är en förutsättning för ett jämnt och bra inomhusklimat. Kurvlutningen på reglerutrustningen ska anpassas till respektive golvvärmeanläggnings beräknade framledningstemperatur. För inställning av kurvlutning på värmekällans reglerutrustning, följ respektive fabrikants anvisningar.

SHUNTGRUPP

LK Shunt.

LK Fördelarshunt VS.

Golvvärme är ett lågtemperatursystem som i regel har ca 15 °C lägre framledningstemperatur än radiatorer. Vid delat system t.ex. golvvärme i kombination med radiatorer krävs en shuntgrupp för att åstadkomma två olika framledningstemperaturer. Shuntgruppens uppgift är att försörja golvvärmesystemet, och matas från en högre systemtemperatur t.ex. ett radiatorsystem.

Shuntgruppen kan ställas in manuellt i ett fast utblandningsförhållande vilket innebär att golvvärmesystemet konstant ligger på beräknad lägre framledningstemperatur än radiatorsystemet. Observera att framledningstemperaturen ändå är utomhuskompenserad eftersom reglerutrustningen på värmekällan reglerar temperaturen till radiatorerna och därmed indirekt golvvärmesystemet.

Shuntgruppen kan kompletteras med automatisk reglerutrustning. Detta görs då shuntgruppen ansluts till ett system som inte är förshuntat d.v.s. håller konstant temperatur.

DRIFT

Ett korrekt monterat och injusterat LK Golvvärmesystem kan i stort sett betecknas som underhållsfritt.

Följande kontrollåtgärder måste dock utföras:

- Upprätta en driftsjournal och gör noteringar om inspektionsdag, iakttagelser och eventuell åtgärd.
- Inspektera värmekretsfordelaren regelbundet och kontrollera att inga läckage förekommer. Även ett droppläckage måste åtgärdas omgående.
- Driftryck och framledningstemperatur ska kontrolleras under drift.

- Ingrepp i bjälklag får endast ske i samråd med projektets bygglédare eller kvalitetsansvarig.
- Golvvärmeanläggningens avstängningsventiler bör motioneras 1-2 ggr/år.

Som komplement till denna drift- och underhållsinstruktion finns respektive produkts monteringsanvisning bipackad produkten. Där beskrivs närmare vilka inkopplingar, inställningar, programmeringar etc. som är nödvändiga för aktuell produkt.

Saknas någon anvisning kan de beställas eller laddas ner från LKs hemsida, www.lagerstedt-krantz.se.

MATERIALÅTERVINNING

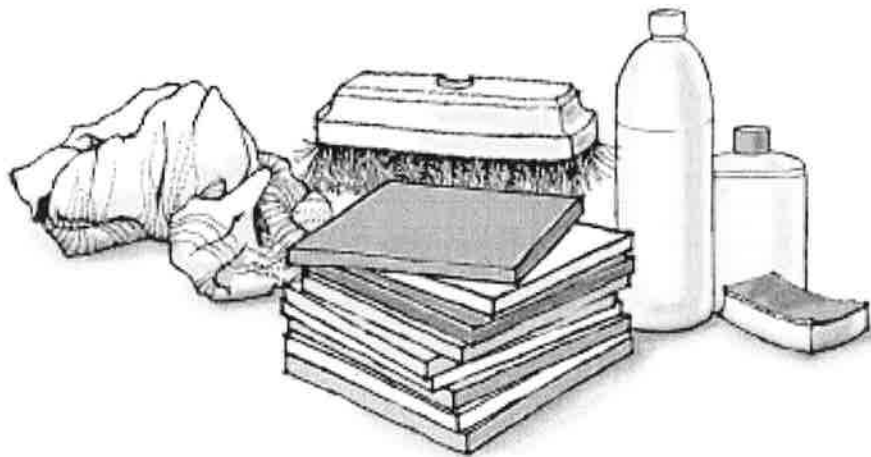
Avfall vid rivnings- och demonteringsarbete kan omhändertas i den normala byggavfallshanteringen.

För utförligare information hänvisas till respektive produkts miljövarudeklaration, som kan rekvireras från LK Systems AB eller laddas ner från LKs hemsida, www.lksystems.se.

Inga detaljer i systemet är klassade som farligt avfall. LK återtar inte emballagematerial.

SKÖTSEL- ANVISNINGAR

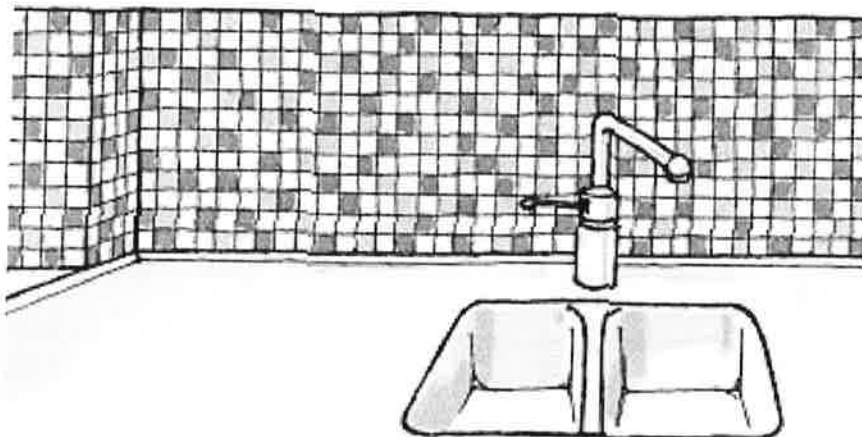
FÖR
VÄGGBEKLÄDNADER
OCH GOLVBELÄGGNINGAR
AV KERAMISKA PLATTOR

Byggkeramik
Rådet

Högbergsgatan 27, 116 20 Stockholm
Telefon 08-641 21 25. Fax 08-702 20 15

Beklädnader och beläggningar av keramiska plattor har mycket lång livslängd, i de flesta fall längre än byggnadens egen. Väggar och golv med keramiska plattor är underhållsfria. Normalt krävs endast regelbunden städning anpassad till aktuell nedsmutsning och avtorkning vid spill och liknande.

I denna skrift redovisas förslag och rekommendationer på hur väggar och golv med keramiska plattor kan skötas på bästa sätt. Anvisningarna är utarbetade av Byggkeramikrådets Tekniska Kommitté och är en generell vägledning. Se även rekommendationer som respektive tillverkare lämnar för sina produkter.

Materialfakta

Keramiska beklädnader och beläggningar består av keramiska plattor, monterade på underlaget med fästmassa eller bruk, samt fogar mellan plattorna fyllda med fogmassa.

Plattorna tillverkas av lera som formas, torkas och bränns. Det finns både glaserade och oglaserade plattor. Produkterna klassificeras genom svensk och europeisk standard efter formningsmetod och plattornas vattenabsorption, som är ett mått på det keramiska godsets porositet. Många andra egenskaper hos materialet sammanhänger med porositeten.

Vanligt förekommande benämningar på olika typer av keramiska plattor är kakel, klinker, mosaik, granitkeramik och cottoplattor ("terracottaplattor").

Kakelplattor: Tillverkas av leror som ger relativt poröst gods. Vattenabsorptionen är 10–20 %. Kakelplattor är alltid glaserade. De är i huvudsak avsedda för väggbeklädnader inomhus.

Klinkerplattor: Tillverkas av tätsintrande leror som ger lägre vattenabsorption än ca 10 %, vanligtvis mellan 0 och 6 %. Klinkerplattor förekommer både glaserade och oglaserade. De används som väggbeklädnader, vanligtvis glaserade och som golvbeläggningar, både glaserade och oglaserade.

Mosaik: Glaserade eller oglaserade klinkerplattor i små format, som vid tillverkningen monterats på nät eller papper i form av ark.

”Granitkeramik”: Tätsintrade klinkerplattor som med hjälp av avancerad tillverkningsteknik får extremt låg porositet. Vattenabsorptionen är ofta under 0,5 %. Plattorna är vanligtvis oglaserade men förekommer även glaserade och polerade. De kan tillverkas i stora format med mycket god måttnoggrannhet.

Cottoplattor, ”terracottaplattor”: En speciell typ av plattor som ofta har mycket hög porositet. Vattenabsorptionen är vanligtvis 6 – 10 %, men kan även vara upp till 20 %. Cottoplattor är oglaserade. De har en rustik karaktär med relativt låg måttnoggrannhet.

Fogmassor utgörs vanligtvis av cementbundna finkorniga massor som efter blandning med vatten bredds ut över beklädnaden/beläggningen med gummispackel så att fogarna fylls. Överskottsmassa skrapas av och fogarna bearbetas med vatten och svamp så att fogytorna får en jämn och slät yta. Den cementbundna massan får efter härdningen en viss porositet som medför att vätska kan sugas upp i fogen.

Andra typer av fogmassor är baserade på bindemedel av härdplaster, till exempel epoxi. De appliceras huvudsakligen på samma sätt som cementbundna massor men ger nästan helt täta fogar med mycket låg porositet och hög motståndskraft mot kemikalier.

För rörelsefogar används mjukfogmassor. I våtutrymmen används vanligen silikonbaserade massor med egenskaper som medför viss risk för påväxt av mögelsporer och andra mikroorganismer.

Materialval

För golvytor som kommer att utsättas för hög smutsbelastning bör oglaserade klinkerplattor med låg vattenabsorption, under 3 %, väljas. Oglaserade plattor med hög porositet bör undvikas. Undersök därför plattornas lämplighet för aktuell smutsbelastning. Alternativt kan glaserade plattor väljas med hänsyn tagen till eventuell halkrisk och förekommande trafikbelastning.

Rengöring och efterbehandling i byggskedet

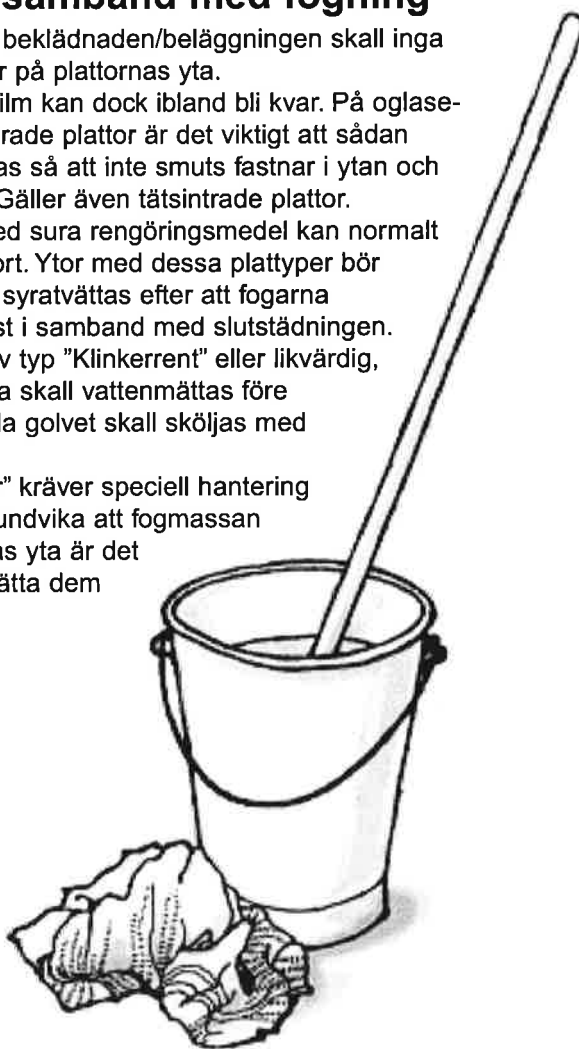
Rengöring i samband med fogning

Efter avtvättning av beklädnaden/beläggningen skall inga fogrester finnas kvar på plattornas yta.

En tunn cementfilm kan dock ibland bli kvar. På oglaserade eller mattglaserade plattor är det viktigt att sådan cementfilm avlägsnas så att inte smuts fastnar i ytan och skötseln försvåras. Gäller även tätsintrade plattor.

Genom tvättning med sura rengöringsmedel kan normalt cementfilmen tas bort. Ytor med dessa plattor bör därför i normalfallet syratvättas efter att fogarna hårdnat, dock senast i samband med slutstädningen. Använd produkter av typ "Klinkerrent" eller likvärdig, sur produkt. Fogarna skall vattenmättas före rengöringen och hela golvet skall sköljas med rent vatten efteråt.

"Terracottaplattor" kräver speciell hantering vid fogning. För att undvika att fogmassan tränger in i plattornas yta är det lämpligt att vattenmätta dem före fogningen.

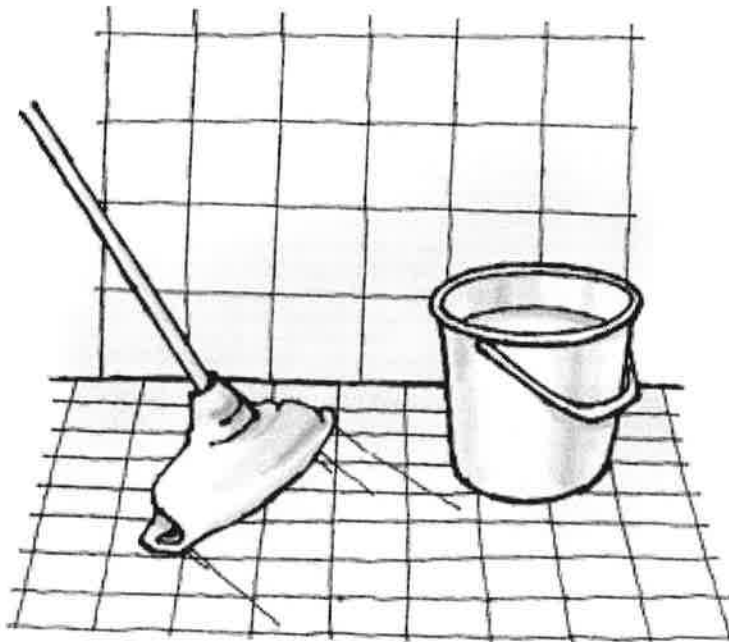

Efterbehandling av golvbeläggningar

Beläggningar med oglaserade, ej tätsintrade keramiska plattor i torra utrymmen kan efterbehandlas med klinkerolja. Oljan ger ett visst skydd mot att vatten och smuts tränger in i ytan, vilket underlättar städning och rengöring senare i bruksskedet. Behandlingen medför att plattorna får en djupare lyster och något mörkare färgton. Tätsintrade eller glaserade plattor skall inte efterbehandlas.

Terracottaplattor skall i regel efterbehandlas. Följ tillverkarens anvisningar som ofta innebär impregnering och därefter behandling med flytande vaxprodukt. Observera att plattor som har vattenmätats inför fogningen behöver torka 1 – 2 dagar innan efterbehandlingen kan göras.

Bonvaxer eller andra produkter som inte är uttalat avsedda för keramiska plattor skall inte i något skede användas vid behandling av keramiska golv.

Efterbehandling av väggbeklädnader

Tätsintrade eller glaserade plattor skall inte efterbehandlas. Oglaserade plattor på utsatta väggtytor i t.ex. kök kan efterbehandlas med klinkerolja.

Rengöring av keramiska väggar och golv

Väggar

Beklädnader med kakelplattor eller glaserade klinkerplattor rengörs i första hand med vatten, eventuellt med neutralt eller svagt alkaliskt rengöringsmedel – diskmedel eller "Allrengöring". Vid kraftig nedsmutsning används i första hand mekanisk bearbetning med skur-svamp eller skurborste kompletterat med alkaliskt rengöringsmedel – "Allrengöring". Speciell uppmärksamhet bör ägnas åt fogarna som smutsas lättast beroende på porositeten. Eventuella mjukfogar bör torkas rena så att smuts inte fastnar i fogmaterialet.

Kalkavlagringar, som bildats på grund av kalkhaltigt vatten avlägsnas enklast med svagt surt rengöringsmedel, t.ex. ättiksyra (ättiksprit). Fogarna vattenmättas före tvättningen.

Observera att vissa kakelplattor kan ha glasyrer eller speciella dekorer som inte tål mekanisk bearbetning och kan vara känsliga för starkt sura rengöringsmedel. Kontrollera med leverantören före rengöring.

Avsluta all rengöring med att noga skölja med rent vatten och mjuk svamp. Torka med torr trasa.

Golv – torra utrymmen

Rengöringen av keramiska golv anpassas till ytornas smutsbelastning.

Den dagliga rengöringen kan normalt bestå av torr mopning som avlägsnar partiklar och damm.

Oglaserade, ej tätsintrade plattor

För att få bort smuts som fastnat i belägningens yta görs våtrengöring med vatten och återfettande rengöringsmedel/såplösning, normalt en gång per vecka. Behandling med såplösning ger på sikt effekt som liknar den man uppnår genom efterbehandling med klinkerolja.

Efter längre tids användning av golvet utan städning, eller efter särskilt kraftig nedsmutsning, görs våtrengöring med vatten och alkaliskt rengöringsmedel – "Allrengöring"/"Grovrengöring". Skölj med rent vatten efteråt.

Glaserade plattor, mosaik och tätsintrade plattor "granitkeramik"

För att få bort smuts som fastnat i belägningens yta görs en våtrengöring med vatten och svagt alkaliskt rengöringsmedel – "Allrengöring". Såplösning skall inte användas. Den ger en tunn beläggning på plattornas täta yta där smutsen lätt får fäste.

Efter längre tids användning av golvet utan städning, eller efter särskilt kraftig nedsmutsning, görs våtrengöring med vatten och alkaliskt rengöringsmedel – "Allrengöring"/"Grovrengöring". Skölj med rent vatten efteråt.

Golv – våta utrymmen

(Badanläggningar, storkök, livsmedelsindustrier etc.)

Samtliga nämnda platttyper för golv i torra utrymmen kan också förekomma i våta miljöer. Plattor avsedda för våta golv har ofta en strukturerad yta som ger ett visst halkskydd.

Ett effektivt sätt att rengöra sådana plattor är behandling med högtrycksspruta. Trycket i sprutan bör inte överstiga 5 MPa (50 bar). Vid högre tryck finns risk att fogarna skadas. Munstycket skall vinklas ca 45 grader och hållas ungefär 20 cm från golvytan. Om alkaliskt rengöringsmedel används bör detta påföras golvet i torrt tillstånd. Sura rengöringsmedel måste däremot spridas ut på redan fuktiga ytor, annars finns det risk att cementbunden fogmassa skadas.

Cementbundna fogar har en viss porositet och kan ibland, på fuktiga golvytor, vara grogrund för mögeltillväxt. Detta motverkas bäst genom återkommande rengöring med alkaliskt rengöringsmedel och god ventilation av utrymmet.

Fläckborttagning

Spill och läckage skall alltid torkas upp med trasa eller mjuk svamp så snart som möjligt. Vid rengöring med starka kemikalier är det lämpligt att alltid börja med väl utspädd lösning och vid behov öka koncentrationen. Prova rengöringseffekten på liten och helst undanskymd yta. Kontrollera att rengöringsmetoden inte skadar den keramiska beläggningen/beklädnaden.

Här följer några vanligen förekommande föroreningar och förslag på lämplig typ av rengöringsmedel:

- Livsmedelsfett, öl, vin, glass, hudfett, oljefilm, smörjfat, metallskrap av aluminium
*Alkaliskt rengöringsmedel – "Allrengöring" eller "Grovrengöring", soda eller kaustiksodalösningar.
Observera att alkaliska rengöringsmedel är avfettande och därmed uttorkande för huden. Skydda ögon, slemhinnor och hud.*
- Kalkutfällningar, cement och bruk, rostfläckar, metallskrap av stål
Sura rengöringsmedel – "Klinkerrent", ättiksyra/ättiksprit, "Murtvätt".
- Färgspill av oljefärg/alkydfärg, motorolja, asfaltfläckar
Lösningsmedel – lacknafta, T-grön
- Gummi, stearin, parafin
Lösningsmedel – aceton, sprit, T-röd, rengöringsbensin
- Färgspill akrylatfärg
Vatten – utspädning av färgen med mycket vatten och upptorkning
- Färgfläckar som torkat
*Mekanisk rengöring – skrapning med rakblad
Färgborttagningsmedel*
- Kraftigt färgande vätskor, t.ex. rödvin och rödbetsspad
Alkaliskt och blekande rengöringsmedel – "Klorin" i spädning efter tillverkarens rekommendation för fläckborttagning

Högbergsgatan 27, 116 20 Stockholm
Telefon 08-641 21 25. Fax 08-702 20 15
E-post: info@bkr.se
Hemsida: www.bkr.se

Dammsug, sopa eller torrmoppa golvet regelbundet

Löst grus eller annan hård smuts som får ligga kvar på golvet kommer att skada träet och slita sönder Hårdvaxolja-behandlingen. I hall/entré bör en bra entrématta läggas ut för att samla upp så mycket av den hårda och våta smutsen som möjligt.

Regelbunden rengöring – vid behov

Våttorkning - OSMO 8016 Wash and Care, doseras 1 kapsyl/liter ljummet vatten. Använd sparsamt med vatten och väl urvriden trasa, ytan ska vara torr efter 1-2 minuter.

Uppfräschning - OSMO 3029 Liquid Wax Cleaner används för att på ett enkelt sätt fräscha upp golvet. Burken skakas och medlet appliceras på en mopp/luddfri trasa. Stryk ut mycket tunt på det rena golvet.

Borttagning av besvärliga fläckar - OSMO 3029 Liquid Wax Cleaner används för att enkelt avlägsna besvärliga fläckar tex. skoränder. Burken skakas och medlet läggs på en duk alt. vit skurnylon. Golvet gnuggas och den upplösta smutsen torkas bort. För enklare rengöring och underhåll finns OSMO 3029 Liquid Wax Cleaner även som spray.

Periodiskt underhåll – minst en gång per år eller vid kraftig nedsmutsning

För att ditt golv skall hålla i många år och inte bara vara en fröjd för ögat utan också lätt att sköta, bör du minst en gång om året tillföra OSMO 3029 Liquid Wax Cleaner. Rengör först ditt golv med OSMO 8016 enligt ovan och när ytan torkat, efter ca 30 min, gör följande:

- 1 Skaka om burken ordentligt och klicka alt. spruta ut OSMO 3029 Liquid Wax Cleaner på en mindre yta och stryk ut produkten på golvet med en mopp eller trasa i ett tunt lager (1liter till 70-100kvm). Bearbeta in produkten i ytan för hand med vit skurnylon monterad på en Doodlebugshållare. Eftertorka/jämna ut eventuellt överskott med luddfri trasa till en jämn yta. Låt ytan torka i minst 1 timme före användning.
- 2 Önskas högre glans rekommenderas polering efter 1 timme. Polering till önskad glans sker för hand eller med maskin och vit skurnylon. Observera att ytan till en början kan upplevas som hal/glatt.
- 3 Låt golvet torka i 1 timme.

Skador/repor - OSMO Hårdvaxolja 3032 Sidenmatt/3062 Matt

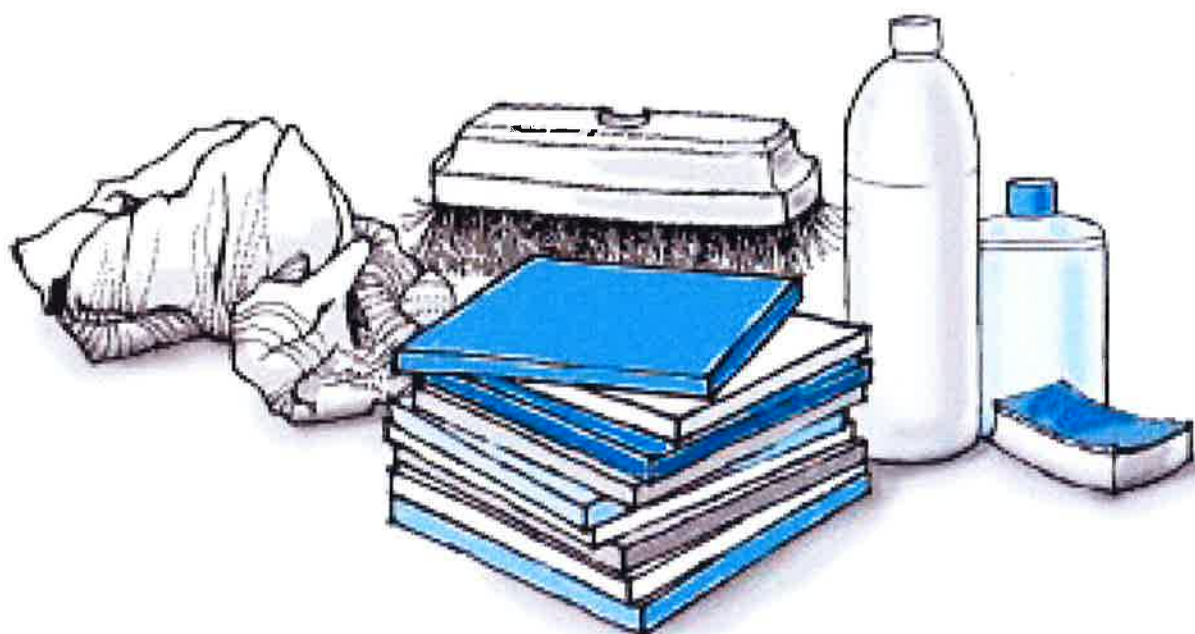
Skador på ditt golv som inte går bort genom att följa ovanstående kan slipas bort med finare sandpapper korn 150. Återbehandla därefter skadan med OSMO Hårdvaxolja av den typ som användes vid grundbehandlingen (läggs på endast en gång i ett tunt lager). När ytan är torr, gör ett periodiskt underhåll över hela ytan.

Återförsäljare:

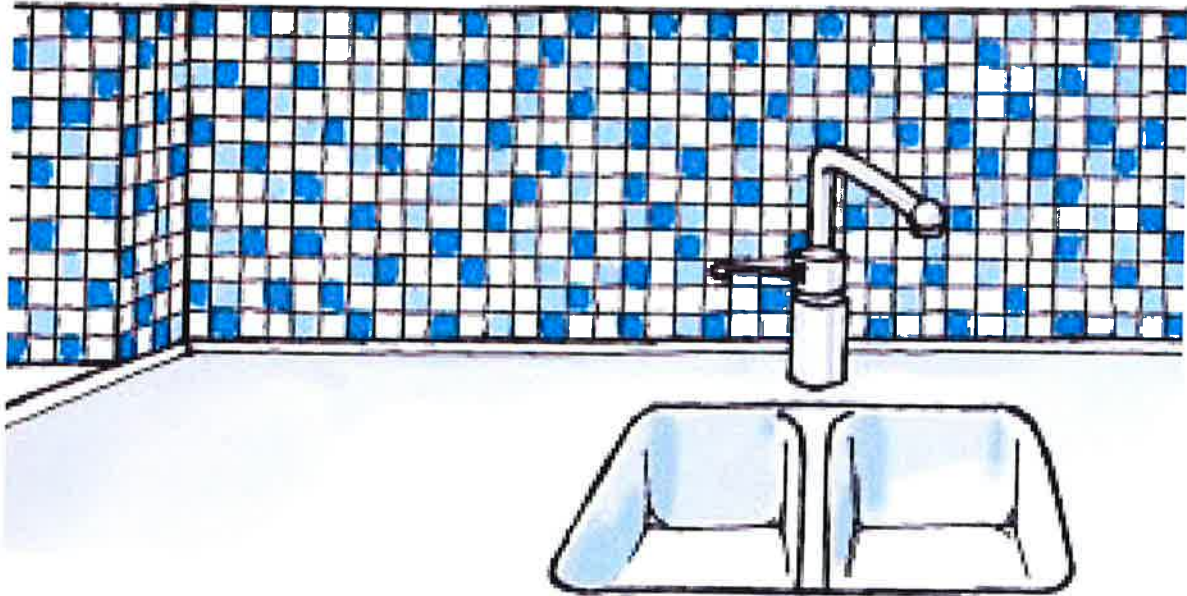
SKÖTSEL- ANVISNINGAR

FÖR
VÄGGBEKLÄDNADER
OCH GOLVBELÄGGNINGAR
AV KERAMISKA PLATTOR

Byggkeramik
Rådet

Högbergsgatan 27, 116 20 Stockholm
Telefon 08-641 21 25. Fax 08-702 20 15

Beklädnader och beläggningar av keramiska plattor har mycket lång livslängd, i de flesta fall längre än byggnadens egen. Väggar och golv med keramiska plattor är underhållsfria. Normalt krävs endast regelbunden städning anpassad till aktuell nedsmutsning och avtorkning vid spill och liknande.

I denna skrift redovisas förslag och rekommendationer på hur väggar och golv med keramiska plattor kan skötas på bästa sätt. Anvisningarna är utarbetade av Byggkeramikrådets Tekniska Kommitté och är en generell vägledning. Se även rekommendationer som respektive tillverkare lämnar för sina produkter.

Materialfakta

Keramiska beklädnader och beläggningar består av keramiska plattor, monterade på underlaget med fästmassa eller bruk, samt fogar mellan plattorna fyllda med fogmassa.

Plattorna tillverkas av lera som formas, torkas och bränns. Det finns både glaserade och oglaserade plattor. Produkterna klassificeras genom svensk och europeisk standard efter formningsmetod och plattornas vattenabsorption, som är ett mått på det keramiska godsets porositet. Många andra egenskaper hos materialet sammanhänger med porositeten.

Vanligt förekommande benämningar på olika typer av keramiska plattor är kakel, klinker, mosaik, granitkeramik och cottoplattor ("terracottaplattor").

Kakelplattor: Tillverkas av leror som ger relativt poröst gods. Vattenabsorptionen är 10 – 20 %. Kakelplattor är alltid glaserade. De är i huvudsak avsedda för väggbeklädnader inomhus.

Klinkerplattor: Tillverkas av tätsintrande leror som ger lägre vattenabsorption än ca 10 %, vanligtvis mellan 0 och 6 %. Klinkerplattor förekommer både glaserade och oglaserade. De används som väggbeklädnader, vanligtvis glaserade och som golvbeläggningar, både glaserade och oglaserade.

Mosaik: Glaserade eller oglaserade klinkerplattor i små format, som vid tillverkningen monterats på nät eller papper i form av ark.

”Granitkeramik”: Tätsintrade klinkerplattor som med hjälp av avancerad tillverkningsteknik får extremt låg porositet. Vattenabsorptionen är ofta under 0,5 %. Plattorna är vanligtvis oglaserade men förekommer även glaserade och polerade. De kan tillverkas i stora format med mycket god måttnoggrannhet.

Cottoplattor, ”terracottaplattor”: En speciell typ av plattor som ofta har mycket hög porositet. Vattenabsorptionen är vanligtvis 6 – 10 %, men kan även vara upp till 20 %. Cottoplattor är oglaserade. De har en rustik karaktär med relativt låg måttnoggrannhet.

Fogmassor utgörs vanligtvis av cementbundna finkorniga massor som efter blandning med vatten bredds ut över beklädnaden/beläggningen med gummispackel så att fogarna fylls. Överskottsmassa skrapas av och fogarna bearbetas med vatten och svamp så att fogytorna får en jämn och slät yta. Den cementbundna massan får efter härdningen en viss porositet som medför att vätska kan sugas upp i fogen.

Andra typer av fogmassor är baserade på bindemedel av härdplaster, till exempel epoxi. De appliceras huvudsakligen på samma sätt som cementbundna massor men ger nästan helt täta fogar med mycket låg porositet och hög motståndskraft mot kemikalier.

För rörelsefogar används mjukfogmassor. I våtutrymmen används vanligen silikonbaserade massor med egenskaper som medför viss risk för påväxt av mögelsporer och andra mikroorganismer.

Materialval

För golvytor som kommer att utsättas för hög smutsbelastning bör oglaserade klinkerplattor med låg vattenabsorption, under 3 %, väljas. Oglaserade plattor med hög porositet bör undvikas. Undersök därför plattornas lämplighet för aktuell smutsbelastning. Alternativt kan glaserade plattor väljas med hänsyn tagen till eventuell halkrisk och förekommande trafikbelastning.

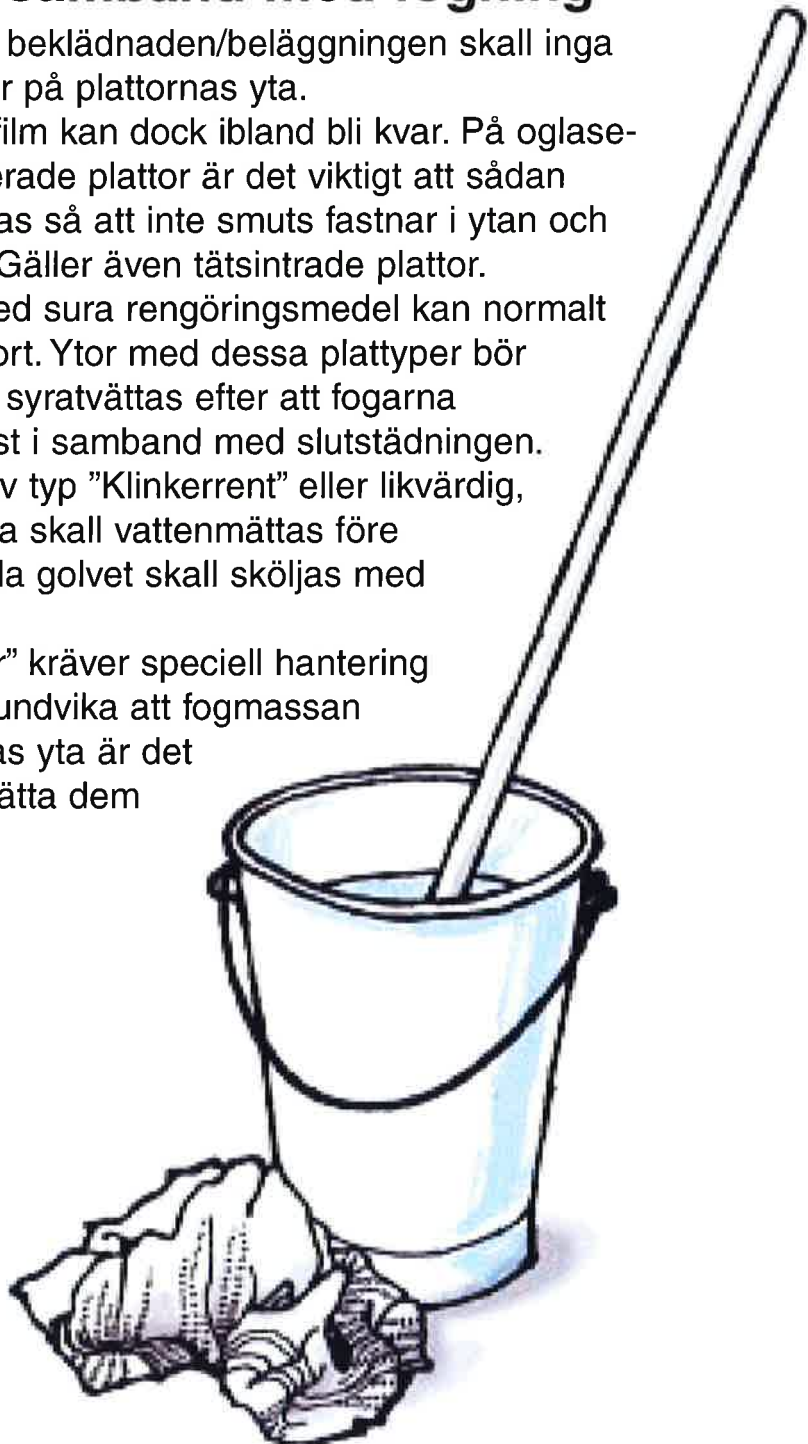
Rengöring och efterbehandling i byggskedet

Rengöring i samband med fogning

Efter avtvättning av beklädnaden/beläggningen skall inga fogrester finnas kvar på plattornas yta.

En tunn cementfilm kan dock ibland bli kvar. På oglaserade eller mattglaserade plattor är det viktigt att sådan cementfilm avlägsnas så att inte smuts fastnar i ytan och skötseln försvåras. Gäller även tätsintrade plattor. Genom tvättning med sura rengöringsmedel kan normalt cementfilmen tas bort. Ytor med dessa plattor bör därför i normalfallet syratvättas efter att fogarna hårdnat, dock senast i samband med slutstädningen. Använd produkter av typ "Klinkerrent" eller likvärdig, sur produkt. Fogarna skall vattenmättas före rengöringen och hela golvet skall sköljas med rent vatten efteråt.

"Terracottaplattor" kräver speciell hantering vid fogning. För att undvika att fogmassan tränger in i plattornas yta är det lämpligt att vattenmätta dem före fogningen.

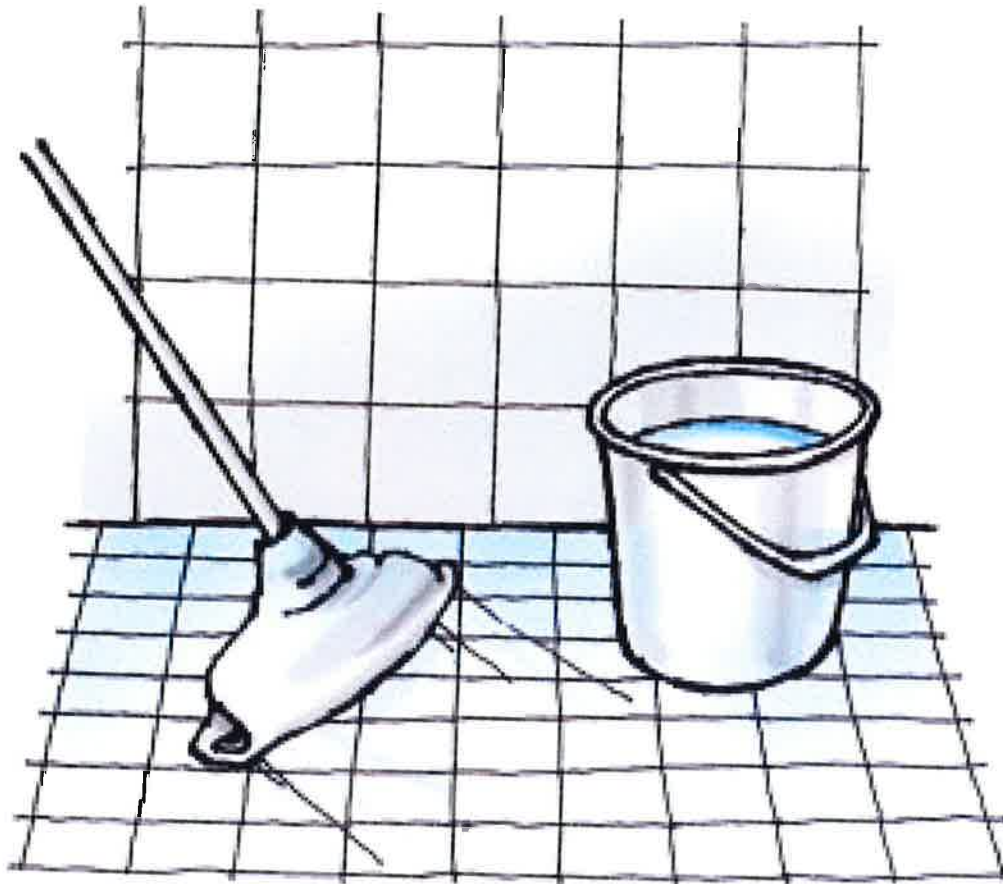

Efterbehandling av golvbeläggningar

Beläggningar med oglaserade, ej tätsintrade keramiska plattor i torra utrymmen kan efterbehandlas med klinkerolja. Oljan ger ett visst skydd mot att vatten och smuts tränger in i ytan, vilket underlättar städning och rengöring senare i bruksskedet. Behandlingen medför att plattorna får en djupare lyster och något mörkare färgton. Tätsintrade eller glaserade plattor skall inte efterbehandlas.

Terracottaplattor skall i regel efterbehandlas. Följ tillverkarens anvisningar som ofta innebär impregnering och därefter behandling med flytande vaxprodukt. Observera att plattor som har vattenmätats inför fogningen behöver torka 1 – 2 dagar innan efterbehandlingen kan göras.

Bonvaxer eller andra produkter som inte är uttalat avsedda för keramiska plattor skall inte i något skede användas vid behandling av keramiska golv.

Efterbehandling av väggbeklädnader

Tätsintrade eller glaserade plattor skall inte efterbehandlas. Oglaserade plattor på utsatta väggtytor i t.ex. kök kan efterbehandlas med klinkerolja.

Rengöring av keramiska väggar och golv

Väggar

Beklädnader med kakelplattor eller glaserade klinkerplattor rengörs i första hand med vatten, eventuellt med neutralt eller svagt alkaliskt rengöringsmedel – diskmedel eller "Allrengöring". Vid kraftig nedsmutsning används i första hand mekanisk bearbetning med skur-svamp eller skurborste kompletterat med alkaliskt rengöringsmedel – "Allrengöring". Speciell uppmärksamhet bör ägnas åt fogarna som smutsas lättast beroende på porositeten. Eventuella mjukfogar bör torkas rena så att smuts inte fastnar i fogmaterialet.

Kalkavlagringar, som bildats på grund av kalkhaltigt vatten avlägsnas enklast med svagt surt rengöringsmedel, t.ex. ättiksyra (ättiksprit). Fogarna vattenmättas före tvättningen.

Observera att vissa kakelplattor kan ha glasyrer eller speciella dekorer som inte tål mekanisk bearbetning och kan vara känsliga för starkt sura rengöringsmedel. Kontrollera med leverantören före rengöring.

Avsluta all rengöring med att noga skölja med rent vatten och mjuk svamp. Torka med torr trasa.

Golv – torra utrymmen

Rengöringen av keramiska golv anpassas till ytornas smutsbelastning.

Den dagliga rengöringen kan normalt bestå av torr mopning som avlägsnar partiklar och damm.

Oglaserade, ej tätsintrade plattor

För att få bort smuts som fastnat i belägningens yta görs våtrengöring med vatten och återfettande rengöringsmedel/såplösning, normalt en gång per vecka. Behandling med såplösning ger på sikt effekt som liknar den man uppnår genom efterbehandling med klinkerolja.

Efter längre tids användning av golvet utan städning, eller efter särskilt kraftig nedsmutsning, görs våtrengöring med vatten och alkaliskt rengöringsmedel – ”Allrengöring”/”Grovrengöring”. Skölj med rent vatten efteråt.

Glaserade plattor, mosaik och tätsintrade plattor ”granitkeramik”

För att få bort smuts som fastnat i belägningens yta görs en våtrengöring med vatten och svagt alkaliskt rengöringsmedel – ”Allrengöring”. Såplösning skall inte användas. Den ger en tunn beläggning på plattornas täta yta där smutsen lätt får fäste.

Efter längre tids användning av golvet utan städning, eller efter särskilt kraftig nedsmutsning, görs våtrengöring med vatten och alkaliskt rengöringsmedel – ”Allrengöring”/”Grovrengöring”. Skölj med rent vatten efteråt.

Golv – våta utrymmen

(Badanläggningar, storkök, livsmedelsindustrier etc.)

Samtliga nämnda platttyper för golv i torra utrymmen kan också förekomma i våta miljöer. Plattor avsedda för våta golv har ofta en strukturerad yta som ger ett visst halkskydd.

Ett effektivt sätt att rengöra sådana plattor är behandling med högtrycksspruta. Trycket i sprutan bör inte överstiga 5 MPa (50 bar). Vid högre tryck finns risk att fogarna skadas. Munstycket skall vinklas ca 45 grader och hållas ungefär 20 cm från golvytan. Om alkaliskt rengöringsmedel används bör detta påföras golvet i torrt tillstånd. Sura rengöringsmedel måste däremot spridas ut på redan fuktiga ytor, annars finns det risk att cementbunden fogmassa skadas.

Cementbundna fogar har en viss porositet och kan ibland, på fuktiga golvytor, vara grogrund för mögeltillväxt. Detta motverkas bäst genom återkommande rengöring med alkaliskt rengöringsmedel och god ventilation av utrymmet.

Fläckborttagning

Spill och läckage skall alltid torkas upp med trasa eller mjuk svamp så snart som möjligt. Vid rengöring med starka kemikalier är det lämpligt att alltid börja med väl utspädd lösning och vid behov öka koncentrationen. Prova rengöringseffekten på liten och helst undanskymd yta. Kontrollera att rengöringsmetoden inte skadar den keramiska beläggningen/beklädnaden.

Här följer några vanligen förekommande föroreningar och förslag på lämplig typ av rengöringsmedel:

- Livsmedelsfett, öl, vin, glass, hudfett, oljefilm, smörjfet, metallskrap av aluminium
Alkaliskt rengöringsmedel – "Allrengöring" eller "Grovrengöring", soda eller kaustiksodalösningar.
Observera att alkaliska rengöringsmedel är avfettande och därmed uttorkande för huden. Skydda ögon, slemhinnor och hud.
- Kalkutfällningar, cement och bruk, rostfläckar, metallskrap av stål
Sura rengöringsmedel – "Klinkerrent", ättiksyra/ättiksprit, "Murtvätt".
- Färgspill av oljefärg/alkydfärg, motorolja, asfaltfläckar
Lösningsmedel – lacknafta, T-grön
- Gummi, stearin, parafin
Lösningsmedel – aceton, sprit, T-röd, rengöringsbensin
- Färgspill akrylatfärg
Vatten – utspädning av färgen med mycket vatten och upptorkning
- Färgfläckar som torkat
Mekanisk rengöring – skrapning med rakblad
Färgborttagningsmedel
- Kraftigt färgande vätskor, t.ex. rödvin och rödbetsspad
Alkaliskt och blekande rengöringsmedel – "Klorin" i spädning efter tillverkarens rekommendation för fläckborttagning

Byggkeramik
Rådet

Högbergsgatan 27, 116 20 Stockholm
Telefon 08-641 21 25. Fax 08-702 20 15
E-post: info@bkr.se
Hemsida: www.bkr.se

GORENJE

gi'r dig bedre råd

DC 200

Emhætte til vægmontering
Installations og brugsvejledning

DK

Köksfläkt för väggmontering
Installations- och bruksanvisning

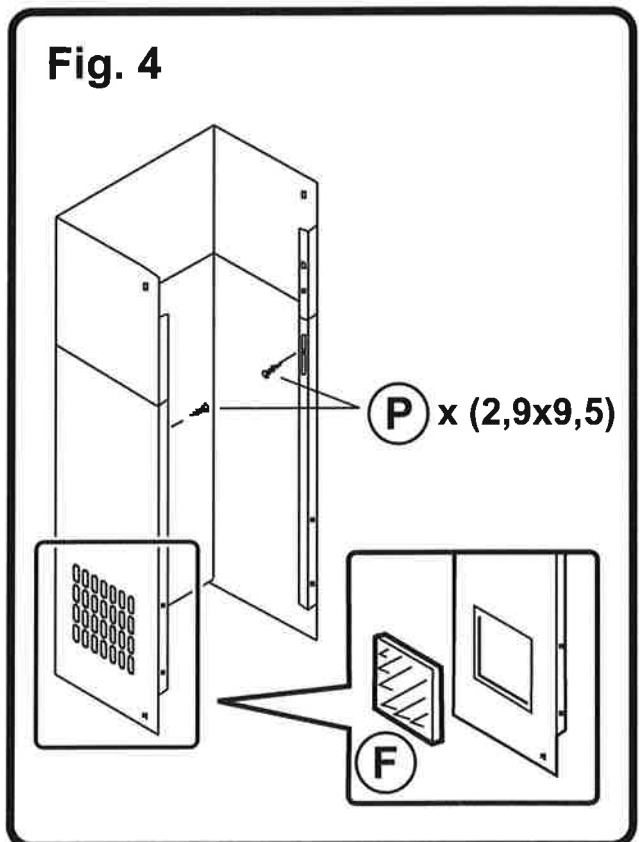
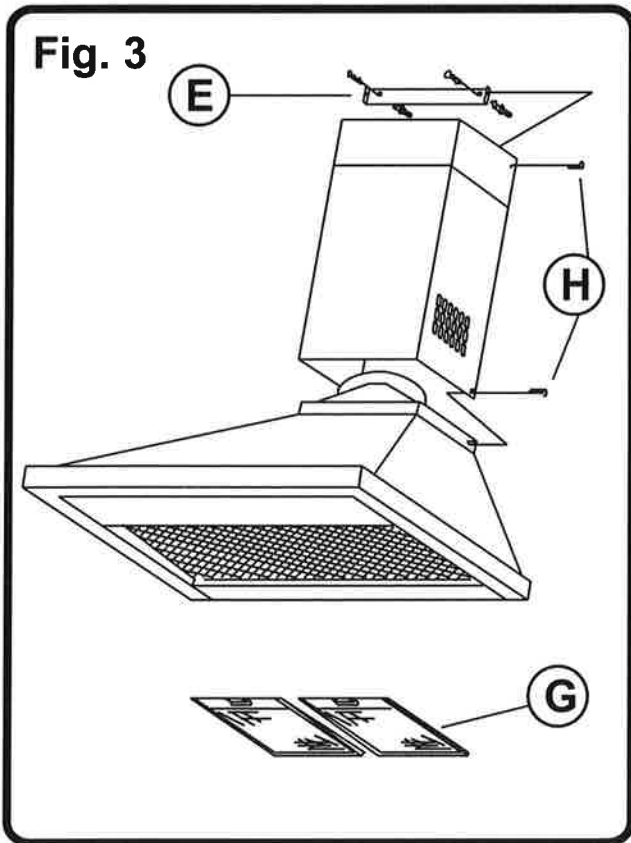
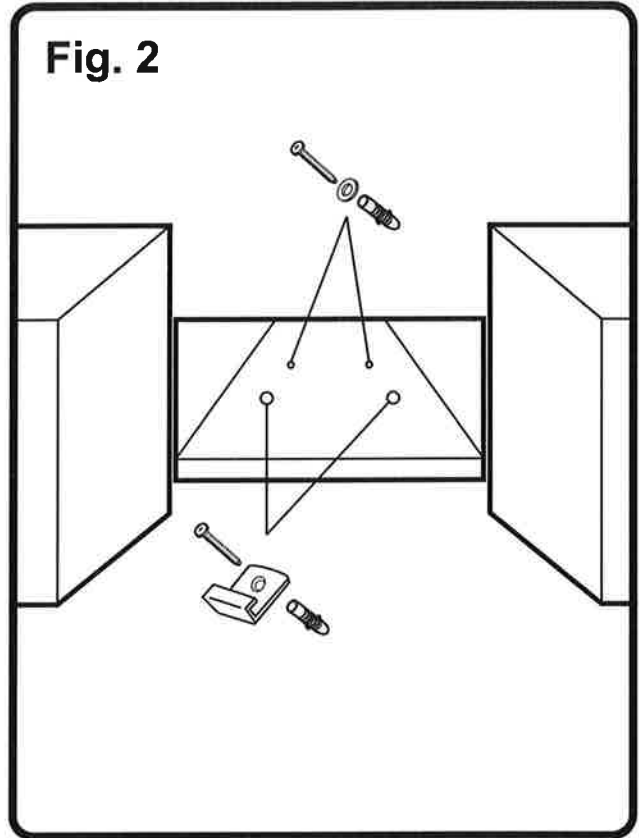
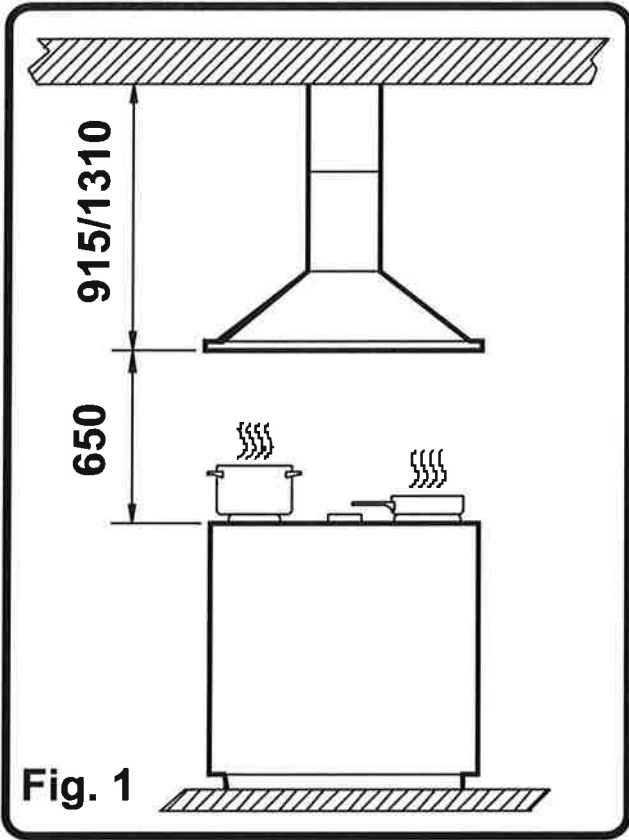
SE

Kjøkkenvifte for veggmontering
Installasjons- og bruksanvisning

NO

Liesituuletin seinäasennukseen
Asennus- ja käyttöohje

FI

SUGENDE EMHÆTTE UDEN MOTOR, MED ELEKTRISK STYRET VENTIL-ÅBNINGSSYSTEM

Udstyret med en lyskontakt og en elektrisk aktuator til åbning (cirka 60 sekunder) og lukning af ventilen (cirka 180 sekunder).

INSTALLERING

- Emhætten skal installeres mindst 65 cm fra kogepladen.
- Hvis komfurets installeringsvejledning angiver en større afstand, skal dette overholdes.

FASTGØRING AF EMHÆTTEN PÅ MUREN (FIG. 2)

- Placér skabelonen i midten, og bor hullerne.
- Fastgør de to kroge i de nederste huller.
- Hæng emhætten op, og blokér den med de øverste skruer.
- Skruer og murplugs er leveret.

MONTERING AF SKORSTENEN

- Fastgør beslaget "E" (Fig. 3) i den øverste del - i nærheden af loftet - på den vinkelrette linje for emhættens udgangshul v.h.a. 2 rawplugs Ø 8 der følger med leveringen.
- Justér skorstenen, således at den dækker den afstand, der findes mellem emhættens oversiden og loftet, og fastgør den med skruerne "P" (Fig. 4).
- Placér skorstenen med slidserne forned, og fastgør den med de 2 skruer foroven og de 2 skruer forned "H" (Fig. 3).
- Kun for visse modeller: påsæt de små riste F (snaplås).

Elektrisk tilslutning

Den elektriske tilslutning skal være i overensstemmelse med typeskiltet, som er anbragt inden i emskærmen. Emskærmen skal tilsluttes den faste installation via en afbryder med 3 mm brydeafstand i alle poler. Emskærmen skal ekstrabeskyttes, jfr. Stærkstrømsreglementet.

Vedligeholdelse

Emhætten skal afbrydes fra elektricitetsnettet før der udføres nogen form for vedligeholdelse.

Rengøring

Emhætten skal rengøres jævnlige, både på ydersiden og på indersiden. Ved rengøring skal man anvende en klud (følger med leveringen) fugtet med denatureret sprit eller neutrale, milde rengøringsmidler i flydende form. Undgå brug af produkter indeholdende slibemidler.

Pas på:

Manglende overholdelse af instruktionerne til rengøring af emhætten eller udskiftning af filtrene medfører brandfare. Der henstilles således til, at vejledningen følges.

Fedtfiler (Ristene)

Korrekt funktion af emhætten afhænger af den regelmæssighed, hvormed vedligeholdelsen udføres, specielt af aluminiumsristene "G".

Ristene har til opgave at opfange faste partikler eller fedtstofpartikler, der svæver luften.

Derfor vil der opstå tilstopning indenfor forskellige tidsrum, der afhænger

af brugen og køkkenets type.

Ristene i presset aluminium skal vaskes i hånden eller i opvaskemaskinen én gang om måneden, og skal derefter tørre inden montering. Hvis vaskeinstruktionerne ikke overholdes, vil der være fare for brand.

UDSKIFTNING AF LAMPER

- Kobl strømmen fra emhætten
- Fjern filterholderristen/Fedtfileret (G).
- Udskift de udbændte lamper udelukkende med brug af maks. 40 W pærer.
- Genmonter filterholderristen/Fedtfileret (G).

Pas på

- Slut ikke emhætten til en aftrækskanal, i hvilken der cirkulerer varm luft, eller som anvendes til aftræk af røggasser fra apparater, der kører på andet end elektrisk energi.
- Udvis stor forsigtighed, såfremt emhætten skal fungere samtidig med et fyr eller en kamin, der er afhængig af den omgivende luft (ikke drevet elektrisk), da emhætten under udsugning trækker luft ud af rummet, som fyret eller kaminen har brug for til forbrændingen.
- For at sikre funktionsdygtighed kræves der derfor passende ventilation i lokalet ved hjælp af døre, vinduer eller andre tekniske midler. Aftrækket til det fri skal udføres i overensstemmelse med de gældende regulativer.
- Aftrækket til det fri må ikke tilsluttes en skorsten anvendt til brændte gasser fra apparater, der ikke drives elektrisk.
- Forsøg ikke at kontrollere filtrene, mens emhætten er i funktion.
- Tilstop aldrig luftudgangene.
- Rør ikke ved lamper eller lampeglas, lige efter at emhætten har været i brug i længere tid.
- Foretag aldrig flambering under emhætten.
- Lad ikke et tændt blus være blottet, da dette kan beskadige filtrene og være brandfarligt.
- Hold konstant kontrol med friturestegning for at forhindre, at olien overophedes og antændes.
- Kobl strømmen fra emhætten inden enhver form for vedligeholdelse.
- Producenten frasiger sig ethvert ansvar for eventuelle skader forårsaget pga. manglende overholdelse af ovennævnte anvisninger.

Gorenje Skandinavien AIS

Roskildevej; 290

DK 2610 Rødovre

Huolto: +45 36 72 11 44

UTSUGNINGSFLÄKT UTAN MOTOR MED ELEKTRISK ÖPPNINGSVENTIL

Fläkten är utrustad med en strömbrytare för belysning och en elektrisk startanordning för öppning (cirka 60 sekunder) och stängning av ventilen (cirka 180 sekunder).

INSTALLATION

- Utrustningen ska installeras på ett minimumavstånd av 65 cm från spisen.
- Om gasspishällens installationsinstruktioner anger ett större avstånd skall denna anvisning respekteras.

FASTSÄTTNING AV FLÄKTEN PÅ VÄGGEN (FIG.2)

- Placera jiggen i centrum och utför borrhningen.
- Fäst de två krokarna i de nedre borrhålen.
- Häng upp fläkten och blockera den med de övre skruvarna.
- Skruvar och träpluggar bifogas.

MONTERING AV SKORSTENEN

- Fixera bygel "E" (Fig.3) högst upp intill innertaket, i nivå med fläktens utloppsöppning, med hjälp av 2 medlevererade Ø 8 väggpluggar.
- Reglera skorstenens längd så att den löper från fläktens övre del upp till innertaket och blockera den med skruvarna "P" (Fig.4).
- Installera skorstenen med luftintagen nedåt och fixera den med de 2 övre och 2 undre skruvarna "H" (Fig.3).
- Gäller endast vissa modeller: Applicera sidogallren F (fixeras genom fasttryckning).

Elektrisk anslutning

Nätspänningen skall motsvara den spänning som anges på märkplåten som sitter inuti fläkten. Om fläkten är utrustad med en kontakt skall den anslutas till ett lättillgängligt uttag som uppfyller gällande bestämmelser. Om fläkten saknar kontakt (direktanslutning till nätet) skall en godkänd tvåpolig strömbrytare vars kontaktavstånd i öppningsläget överskrider 3mm installeras (lättillgänglig).

UNDERHÅLL

Fläkten skall kopplas från elnätet innan någon typ av underhållsinsrepp inleds.

Rengöring

Fläkten skall rengöras ofta, såväl invändigt som utvändigt. Använd en trasa (medlevereras) fuktad med denaturerad alkohol eller ett flytande neutralt rengöringsmedel. Undvik produkter som innehåller slipmedel.

Varning:

Om rengöringsföreskrifterna för fläkten och anvisningarna för byte och rengöring av filtren inte respekteras kan detta innebära brandrisk. Vi rekommenderar därför att följa de angivna instruktionerna.

Fettfilter (aluminiumgallren)

Att fläkten fungerar på ett bra sätt beror mycket på hur ofta underhållsinsreppen, särskilt av aluminiumgallren „G". Gallren har till uppgift att samla upp fettpartiklar och rester som finns i luften.

De täpps av denna anledning till och hur lång detta tar varierar beroende på typ av användning och spis.

Aluminiumgallren ska diskas för hand eller i diskmaskin en gång i månaden och torkas innan de monteras tillbaka.

Om man inte följer rengöringsinstruktionerna finns risk för brand.

BYTE AV LAMPOR

- Frånkoppla fläkten från elnätet.
- Avlägsna gallret som filtret/fettfiltret sitter på (G).
- Byt ut de trasiga lamporna mot lampor på max. 40 W.
- Montera tillbaka gallret som filtret/fettfiltret sitter på (G).

VARNING!

- Fläktens utblås ska inte anslutas till kanaler där varm luft cirkulerar eller som används till avledning av förbränningsrök från apparater som drivs med annan energi än elektricitet.
- För en säker funktion när fläkten används tillsammans med en brännare eller öppen spis som är beroende av omgivningsluften (som drivs med annan energi än elektricitet) ska du försäkra dig om att ventilationen är god.
- Fläkten suger luft ur omgivningen som är nödvändig för brännaren eller den öppna spisen. Ventilationen kan ske med öppna dörrar och fönster eller andra tekniska hjälpmedel.
- Följ myndigheternas föreskrifter vid avledning.
- Avledningen ska inte ske i skorstenar som används för förbränningsrök från apparater som drivs med annan energi än elektricitet.
- Kontrollera inte filtren när fläkten är igång.
- Täpp inte till öppningarna för luftutblås.
- Rör inte vid lamporna eller lamphöljet direkt efter användning av fläkten.
- Det är förbjudet att flambara under fläkten.
- Undvik fria lågor eftersom de kan skada filtret och orsaka brand.
- Vid fritering får inte oljan lämnas utan uppsikt då het olja kan antändas.
- Frånkoppla fläkten från elnätet före ett underhållsmoment.
- Tillverkaren avsägers sig allt ansvar för olyckor som orsakas av försummelse av ovannämnda varningar.

Gorenje Skandinavien AIS

Roskildevej; 290

DK 2610 Rødovre

Huolto: +45 36 72 11 44

VENTILATOR UTEN MOTOR MED ÅPNESYSTEM MED ELEKTRISK VENTIL

Utstyrt med lysbryter og elektrisk styrt åpning (ca. 60 sekunder) og lukking av ventilen (ca. 180 sekunder).

INSTALLASJON

- Apparatet må installeres minst 65 cm fra komfyrens platetopp.
- Dersom installasjonsveiledningen for et gassapparat oppgir en større avstand, må denne følges.

FESTE KJØKKENVIFTEN TIL VEGGEN (FIG. 2)

- Plasser malen på midten og lag hullene.
- Fest de to krokene i de nederste hullene.
- Fest kjøkkenviften og blokker den med de øverste skruene.
- Skruer og ekspansjonspluggen følger med.

MONTERING AV AVTREKK

- Fest braketten "E" (Fig.3) øverst oppunder taket, vinkelrett på åpningen på ventilatoren, ved hjelp av 2 skruer med plugg Ø 8 som følger med apparatet.
- Reguler avtrekket til korrekt høyde mellom toppen av ventilatoren og taket og blokker det med skruene "P" (Fig.4).
- Sett avtrekket på plass med slissene nederst og fest det med de 2 øvre og de 2 nedre skruene "H" (Fig.3).
- Kun noen modeller: Fest ristene F på sidene (smekkes på plass).

Elektrisk tilkobling

Nettspenningen må svare til den som er oppgitt på typeskiltet som er plassert inne i ventilatoren. Hvis den er utstyrt med nettplugg, kobles ventilatoren til en forskriftsmessig stikkontakt plassert på et tilgjengelig sted. Hvis den ikke er utstyrt med nettplugg (direkte tilkobling til strømmettet), må det monteres en forskriftsmessig topols bryter med en kontaktåpning på minst 3 mm (lett tilgjengelig).

VEDLIKEHOLD

Før enhver form for vedlikehold må ventilatoren frakobles strømmettet.

Rengjøring

Ventilatoren må rengjøres ofte, både innvendig og utvendig. Til rengjøringen benyttes en klut fuktet med rødsprit eller et nøytralt rengjøringsmiddel. Unngå bruk av etsende eller slipende produkter.

Forsiktig:

Hvis man ikke følger normene for rengjøring av ventilatoren, samt utskifting og rengjøring av filtrene, kan det føre til brann. Følg alltid anvisningene nøye.

Fettfilter (aluminiumsristene)

For at kjøkkenviften skal fungere godt er den avhengig av at vedlikeholdsarbeidet utføres med jevne mellomrom, spesielt for aluminiumsristene G.

Ristene holder tilbake fettete eller faste partikler som finnes i luften. Med tiden vil ristene tettes til, alt avhengig av bruk og type matlagning.

Ristene av trukket aluminium må vaskes for hånd eller i oppvaskmaskinen en gang i måneden. La dem tørke før de monteres.

Dersom ristene ikke vaskes, er det fare for brann.

BYTTE AV LYSPÆRER

- Kople kjøkkenviften fra strømmen.
- Fjern risten som holder filteret/fettfilteret (G).
- Bytt kun ut lyspærene med lyspærer på maks. 40 W.
- Fjern risten som holder filteret/fettfilteret (G).

ADVARSEL!

- Ikke kople kjøkkenviftens utløp til en kanal hvor varmluft sirkulerer, eller til en kanal som brukes for å sende ut røyker fra apparater som ikke bruker strøm.
- For en sikker funksjon når kjøkkenviften brukes samtidig med en brenner eller en åpen peis som er avhengig av luften i rommet (forsynes ikke av strøm), må du passe på at det finnes en god ventilasjon i rommet.
- Kjøkkenviften trekker nemlig ut luften som brenneren eller den åpne peisen trenger for forbrenningen.
- Hold dører og vinduer åpne, eller bruk andre tekniske hjelpemidler.
- Følg myndighetenes forskrifter for utsendingen.
- Luften må ikke sendes ut gjennom røykrør som brukes for forbrenningsgass til apparat som ikke bruker strøm.
- Ikke prøv å kontrollere filtrene mens kjøkkenviften er i funksjon.
- Ikke dekk til utløpene for luftutslipp.
- Ikke ta på lyspærene eller lyspæredekslet når kjøkkenviften har vært i bruk en stund.
- Det er forbudt å flambere under kjøkkenviften.
- Unngå bruk av åpne flammer fordi det er skadelig for filtrene, og farlig p.g.a brannfaren.
- Frityrsteking må hele tiden kontrolleres for å unngå at den oppvarmede oljen tar fyr.
- Før det utføres vedlikehold må kjøkkenviften koples fra strømmen.
- Produsenten fraskriver seg ethvert ansvar for skader som skyldes forsømmelse av disse advarslene.

Gorenje Skandinavien AIS

Roskildevej; 290

DK 2610 Rødovre

Huolto: +45 36 72 11 44

SÄHKÖISESTI OHJATULLA VENTTIILIN AVAUSJÄRJESTELMÄLLÄ VARUSTETTU LIESIKUPU, JOKA EI SISÄLLÄ MOOTTORIA

Laitte on varustettu virtakytkimellä ja sähköisellä venttiilin avaus- (noin 60 sekuntia) ja sulkujärjestelmällä (noin 180 sekuntia).

ASENNUS

- Laitte tulee asentaa vähintään 65 cm:n korkeudelle liedestä.
- Jos kaasulieden asennus vaatii suuremman etäisyyden, on se otettava huomioon.

LIESITUULETTIMEN KIINNITYS SEINÄÄN (KUVA 2)

- Sijoita huippu keskelle ja suorita tarvittava rei'itys.
- Kiinnitä kaksi koukkuja alempiin reikiin.
- Ripusta liesituuletin ja lukitse se ylemmillä ruuveilla.
- Ruuvit ja kiinnitysvaipat tulevat toimituksen mukana.

HORMIN ASENNUS

- Kiinnitä laippa "E" (Kuva 3) ylimpään osaan lähelle kattoa, kuvun poistoaukon pystysuoraan kahdella laitteen mukana tulevalla Ø 8 ruuvitulpalla.
- Säädä hormi kuvun yläosan ja katon väliselle korkeudelle ja kiristä se ruuveilla "P" (Kuva 4).
- Työnnä hormi paikalleen siten, että aukot ovat alhaalla ja kiinnitä se kahdella yläruuvilla ja kahdella alaruuvilla "H" (Kuva 3).
- Vain joissakin malleissa: Aseta laitimaiset suodatinverkot F paikalleen (pikakiinnitys).

Sähköliitäntä

Sähköverkon jännitteen on oltava sama kuin kuvun arvokilven ilmoittama jännite.

Jos laitteessa on pistoke, liitä kupu normien mukaiseen ja sopivan välimatkan päässä olevaan pistorasiaan. Jos pistoketta ei ole (suora yhteys verkkoon), käytä normien mukaista kaksinapaista katkaisijaa, jonka kärkiväli on vähintään 3 mm (sopivan välimatkan päässä).

HUOLTO

Irrota tuuletin sähköverkosta aina ennen huoltotoimenpiteitä

Puhdistus

Liesikupu on puhdistettava säännöllisesti sisä- ja ulkopuolelta. Käytä puhdistukseen denaturoitua spriihin tai neutraaliin pesunesteeseen kostutettua kangasta (laitteen mukana). Vältä hankaavia pesuaineita.

Huomio:

Kuvun puhdistusta sekä suodattimien vaihtoa ja puhdistusta koskevien ohjeiden noudattamatta jättäminen voi aiheuttaa tulipalon. Tämän vuoksi on suositeltavaa noudattaa annettuja ohjeita.

Rasvasuodatin

Liesituulettimen hyvä toiminta riippuu uutteruudesta, jolla huoltotoimenpiteet suoritetaan; erityisesti alumiiniritilöiden "G". Ritilöiden tehtävänä on pidättää rasvaiset tai kiinteät osat, jotka leijuvat ilmassa.

Niinpä ne ovatkin alttiita tukkiutumaan vaihtelevin aikaväleihin käytöstä ja liedestä riippuen.

Alumiiniritilät tulee pestä käsin tai astianpesukoneessa kerran kuukaudessa antaen niiden kuivua ennen asennusta.

Mikäli ei noudateta pesuohjeita, on olemassa tulipalovaara.

LAMPPUJEN VAIHTO

- Kytke laite irti sähköverkosta
- Poista suodatintuen verkko/Rasvasuodatin (G).
- Vaihda vialliset lamput uusiin, joiden vahvuus on enintään 40 W.
- Asenna suodatintuen verkko/Rasvasuodatin (G) uudelleen paikalleen.

HUOMIO

- Älä liitä tuulettimen poistoa putkeen, jossa kulkee kuumaa ilmaa tai jota käytetään muulla kuin sähköenergialla toimivien laitteiden savun poistamiseen.
- Ole varovainen kun käytät liesituuletinta samanaikaisesti huoneessa olevan polttimen tai liedessä (joka toimii muulla kuin sähköenergialla), koska tuulettimen imutoiminto poistaa huoneesta polttimen tai liedessä tarvitseman ilman.
- Turvallista toimintaa varten huoneeseen on saatava aikaan riittävä ilmankierto ovien tai ikkunoiden kautta tai teknisten toimenpiteiden avulla.
- Ilman poistaminen ulos on suoritettava viranomaisten määräysten mukaisesti.
- Ilmaa ei saa poistaa savuhormiin, jota käytetään muulla kuin sähköllä toimivien laitteiden palamiskaasujen poistamiseen.
- Älä yritä tarkistaa suodattimia liesituulettimen ollessa toiminnassa.
- Älä tuki ilmanpoistoaukkoja.
- Älä koske lamppeja tai lampun suojuksia laitteen pitkään kestäneen käytön jälkeen.
- Ruokien liekittäminen liesituulettimen alla on kielletty.
- Vältä avotulta, koska se vahingoittaa suodattimia ja aiheuttaa tulipalovaaran.
- Tarkkaile pannua jatkuvasti paistamisen aikana, jotta öljy ei pääse ylikuumentamaan ja syttymään tuleen.
- Kytke liesituuletin irti sähköverkosta ennen huoltotoimenpiteiden aloittamista.
- Valmistaja ei vastaa yllä mainittujen ohjeiden noudattamisen laiminlyönnistä johtuvista vahingoista.

Gorenje Skandinavian AIS

Roskildevej; 290

DK 2610 Rødovre

Huolto: +45 36 72 11 44

